

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
<u>A: Bestuursverslag</u>	4
1. Juridische structuur	5
2. Organisatiestructuur en onderwijs	6
2.1 Kerntaak en missie	6
2.2 Visie en collectieve ambitie van onderwijscentrum de Berkenschutse	6
2.3 Afdeling SO	7
2.4 Afdeling VSO o, a t/m e en AOT	7
2.5 AOT	7
2.6 VSO f	7
2.7 DAB	7
2.8 Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie	8
3. Kengetallen	9
3.1 Inschrijving leerlingen schooljaar 2014-2015	9
3.2 Kengetallen 2015 algemeen	9
3.3 Kengetallen 2015 Dienst Ambulante Begeleiding	10
3.4 Kengetallen 2015 Arbeidsonderzoek – en trainingscentrum(AOT)	10
3.5 Kengetallen personeel 2015	11
4. Passend onderwijs	12
4.1 Samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs	12
4.2 Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs	12
5. Ontwikkelingen en verbeteragenda	13
5.1 Cultuur	13
5.2 Kwaliteit	13
5.3 Uniformiteit/ eenduidigheid	13
5.4 Opbrengstgericht werken	13
5.5 ICT	13
5.6 Facilitair	14
5.7 Duurzaamheid personeel –financieel	14
5.8 Wetenschap en onderwijs	14
6. Continuïteitsparagraaf	15
6.1 Risico's en aandachtspunten	15
6.2 Meerjarendoorkijk	16
6.3 Interne risicobeheersing –en controlesystemen	18
6.4 Rapportage toezichthoudend orgaan	19
6.5 Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs	19
7. Financieel beleid	20
7.1 Financiën op balansdatum	20
7.2 Vergelijking cijfers 2015 ten opzichte van 2014	22
7.3 Vergelijking cijfers 2015 ten opzichte van de begroting 2015	23
7.4 Vergelijking begroting 2016 ten opzichte van realisatie 2015	24
7.5 Treasuryverslag	24

<u>B: Jaarrekening</u>	25
Grondslagen voor de jaarrekening	26
MAB Model A Balans	28
MB Model B Staat van baten en lasten over 2015	30
MC Model Kasstroomoverzicht 2015	31
VA Vaste activa	32
VV Voorraden en Vorderingen	35
EL Effecten en Liquide middelen	37
EV Eigen vermogen	37
VL Voorzieningen	39
KS Kortlopende schulden	41
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	42
Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2015	43
OB Overheidsbijdragen	43
AB Andere baten	44
LA Lasten	46
FB Financieel en buitengewoon	51
<u>C: Overige gegevens</u>	52
Winstbestemming	53
Gebeurtenissen na balansdatum	53
Controleverklaring	54
<u>D: Bijlagen</u>	56
Bijlage 1: Gegevens over de rechtspersoon	57
Bijlage 2: Organogram De Berkenschutse	58
Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen	59
Bijlage 4: Verloop projecten	60
Bijlage 5: OC&W bijlagen	61
Bijlage 6: Model G verantwoording subsidies	62
Bijlage 7: Weergave rapportage volgens WNT	63
Bijlage 8: Ken- en Stuurgetallen	65

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2015 van Stichting Kempenhaeghe inzake De Berkenschutse. In het verslag leest u hoe wij onze visie en collectieve ambitie in de organisatie vertalen naar onderwijs. In de jaarrekening maken wij inzichtelijk wat de financiële consequenties van dit beleid zijn en waar de werkelijke cijfers afwijken van wat is begroot.

2015 was voor De Berkenschutse een jaar van doorontwikkelen nadat op 1 augustus 2014 de wet Passend Onderwijs van start ging, de effecten hiervan worden meer en meer duidelijk voor iedereen. Duidelijker wil niet zeggen makkelijker, er is enorm veel bureaucratie ontstaan en het blijft spannend hoe leerlingenaantallen zich ontwikkelen.

Samen met Kempenhaeghe zijn we ook de zoektocht gestart naar het nader duiden van onze expertise, naar het (her)formuleren van onze strategische ambitie. Een proces dat nog niet afgerond is, maar dat al wel meer en meer vorm krijgt.

Er dienen ook nieuwe kansen zich aan: de genoemde samenwerking met Kempenhaeghe.

De transitie naar een expertisecentrum waarin we in een professionele cultuur werken aan goed onderwijs met oog voor leerlingen en voor elkaar is volop gaande; onze seminars waar we kennis delen die een groot succes zijn. Onze onderwijskundig begeleiders van de Dienst Ambulante Begeleiding publiceerden artikelen over hun werk in vaktijdschriften.

Ook hebben we een flinke kwaliteitsslag gemaakt, er is hard gewerkt aan het inrichten en implementeren van ons kwaliteitssysteem; we borduren voort op het opbrengstgericht werken; er zijn diverse initiatieven om onderzoek een meer prominente plek in de school te geven.

Ik wens u veel plezier met het lezen van het verslag.

A. Bestuursverslag

1. Juridische structuur

De Stichting Kempenhaeghe beheert:

- Epilepsiecentrum Kempenhaeghe te Heeze, waartoe tevens behoren de Hans Berger Kliniek te Oosterhout, Providentia te Sterksel en het Centrum voor slaap- en waakstoornissen en Centrum voor Neurologische Leerstoornissen te Heeze.
- Onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse te Heeze, school voor (voortgezet) speciaal onderwijs.

Dit jaarverslag omvat de activiteiten en de financiële consequenties hiervan voor onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse. Epilepsiecentrum Kempenhaeghe (inclusief de diverse onderdelen) maakt een afzonderlijk jaarverslag. Daarnaast wordt nog een geconsolideerde jaarrekening gemaakt van de totale Stichting.

De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41087534.

Nauw verbonden aan de Stichting zijn:

- Stichting Berkenschutse A.O.T: voor de begeleiding en toeleiding naar een passende arbeidsplaats van jonge mensen met epilepsie en/of een andere (neurologische) aandoening en/of een autisme spectrum stoornis.
- Stichting Vrienden van De Berkenschutse: deze stichting is opgericht met het doel het verwerven van geldmiddelen en de aanwending hiervan:
 - ten behoeve van de ontwikkeling en begeleiding van jeugdigen met epilepsie die op enigerlei wijze aan de zorg van De Berkenschutse zijn toevertrouwd, en
 - ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van leervermogen en onderwijs, in relatie tot epilepsie.

In de Stichting Vrienden van De Berkenschutse worden al enkele jaren geen activiteiten ontplooid. De cijfers van bovenstaande twee stichtingen zijn opgenomen in de jaarrekening van de Berkenschutse.

Het organogram is als bijlage opgenomen achter in het jaarverslag.

2. Organisatiestructuur en onderwijs

2.1. Kerntaak en missie

Doelstellingen volgens artikel 2 van de statuten van de Stichting Kempenhaeghe:

- a. het onderzoek, de behandeling, verpleging en begeleiding van mensen met epilepsie of daarop gelijkende beelden en slaap-waak-stoornissen, dan wel met andere hersenfunctiestoornissen;
- b. het geven van onderwijs aan jongeren zoals bedoeld onder sub a, dan wel aan langdurig zieke, gehandicapte jongeren;
- c. het verrichten van (wetenschappelijk) onderzoek en het uitdragen van gespecialiseerde kennis, verband houdend met bovenstaande doelstellingen;
- d. er mede voor zorgdragen dat alle medewerkers voldoening kunnen vinden in hun werk en dat aan hen, binnen het kader van de mogelijkheden, optimale ontplooiingskansen worden geboden.

Voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Voor de realisatie van sub b draagt expertisecentrum De Berkenschutse zorg. De realisatie van sub a en c wordt uitgevoerd door Epilepsiecentrum Kempenhaeghe; voor een substantieel deel is expertisecentrum De Berkenschutse betrokken bij sub c. In gezamenlijkheid zijn beiden verantwoordelijk voor sub d.

2.2. Visie en collectieve ambitie van onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse

De Berkenschutse is een onderwijsexpertisecentrum voor (voortgezet) speciaal onderwijs, begeleiding en diagnostiek ten behoeve van leerlingen (4 t/m 20 jaar) met epilepsie en/ of andere neurologische stoornissen, somatische aandoeningen en autisme.

Deze leerlingen hebben hierdoor (meervoudige) beperkingen, welke zich (kunnen) manifesteren in specifieke informatieverwerkingsproblemen en/of complexe gedragsproblemen. Onderwijs, begeleiding en diagnostiek wordt geboden aan alle te onderscheiden leerniveaus van ZML tot en met HAVO/VWO.

Onze visie

De Berkenschutse levert een bijdrage aan het best passende onderwijs voor leerlingen, door haar unieke expertise te delen en zelf voortdurend nieuwe expertise te zoeken, te ontwikkelen en toe te passen.

Collectieve ambitie

De Berkenschutse voorziet in excellent onderwijs en speciale ondersteuningsbehoeften die het regulier onderwijs op dat moment overstijgen. Alle medewerkers werken multidisciplinair, hebben een onderzoekende en reflectieve houding, passend binnen een professionele leeromgeving. Als netwerkorganisatie is de Berkenschutse naar buiten gericht.

De verscheidenheid in niveaus bij de schoolgaande leerlingen van De Berkenschutse is dermate groot dat binnen het onderwijsaanbod zeven leerroutes worden onderscheiden (o, a t/m f). Plaatsing van de leerling binnen een bepaalde leerroute wordt gebaseerd op leerlingkenmerken en didactisch niveau. Ten behoeve van de schoolgaande leerlingen op De Berkenschutse zijn drie relatief autonome onderwijsafdelingen ingericht. Binnen een onderwijsafdeling wordt onderwijs gegeven in meerdere leerroutes.

Daarnaast is er een Dienst Ambulante Begeleiding (DAB):

Afdeling SO

Afdeling VSO o, a t/m e en Arbeidsonderzoek, en Training (AOT)

Afdeling VSO f

Dienst Ambulante Begeleiding

Er zijn 3 uitstroomprofielen:

- Dagbesteding
- Arbeid
- Vervolgonderwijs

2.3. Afdeling SO

In de afdeling SO zitten leerlingen in de basisschoolleeftijd. Naar vraagstelling zitten hier leerlingen met epilepsie, langdurig zieke leerlingen (neurologisch/ somatisch) en leerlingen met een meervoudige beperking.

2.4. Afdeling VSO o, a t/m e en AOT

In deze afdeling VSO zitten leerlingen in de leeftijd van 12-20 jaar. Naar vraagstelling zitten in het VSO o, a t/m e leerlingen met epilepsie, langdurig zieke leerlingen (neurologisch/ somatisch) en leerlingen met een meervoudige beperking.

o= onderwijszorggroep	uitstroomprofiel belevingsgerichte dagbesteding
a=ZML	uitstroomprofiel belevingsgerichte-/ taakgerichte dagbesteding
b=ZML	uitstroomprofiel taakgerichte-/ arbeidsgerichte dagbesteding
c=ZML	uitstroomprofiel arbeidsgerichte dagbesteding
d=niveau PRO	uitstroomprofiel loonvormende arbeid
e=VMBO	uitstroomprofiel vervolgonderwijs

2.5. AOT

Vanaf 2010 is gewerkt aan de vormgeving van de processen: Arbeidsonderzoek, Arbeidstraining en Arbeidstoeleiding/Nazorg. De concrete uitwerking vindt zijn neerslag in het individueel trajectplan (ITP).

Binnen de ASS-pilot (leerlingen met een autisme-problematiek die niet naar een diploma geleid kunnen worden) zijn kleine successen geboekt. De ondersteuning van deze leerlingen blijkt in veel gevallen zeer intensief van aard te zijn en noodzakelijk voor langere perioden. In de relatie die De Berkenschutse heeft met de dagbehandeling autisten (DBA) van Kentalis, heeft een aantal maatwerktrajecten plaatsgevonden. In het najaar van 2015 is er door een wijziging in de bekostiging van deze leerlingen bij Kentalis (leerlingen met ASS zonder bijkomende sensorische problematiek) een situatie ontstaan waardoor het in de toekomst niet meer mogelijk zal zijn om leerlingen conform deze afspraken te begeleiden. Er is overleg gestart over het vervolg voor deze leerlingen.

Ten aanzien van de transitie naar arbeid werkt het AOT samen met diverse partners. Met het UWV werken we nauw samen ten aanzien van de mogelijke aanvraag van een Wajong uitkering en ten aanzien van re-integratie en jobcoachtrajecten. Het bestaande bedrijvensnetwerk is met name met betrekking tot de pilot ASS (autisme) uitgebreid.

2.6. VSO f

In de afdeling f zitten Havo/ VWO leerlingen in de leeftijd van 12-18. Dit zijn voornamelijk leerlingen met een complexe autismespectrumstoornis, een klein deel van de leerlingen heeft epilepsie of is langdurig ziek.

2.7. DAB

Dienst Ambulante Begeleiding (DAB)

De Dienst Ambulante Begeleiding staat ten dienst van alle externe leerlingen binnen het basis-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Het werkgebied omvat Midden, Oost en Zuid Nederland, in overeenstemming met het werkgebied van Kempenhaeghe locatie Heeze en locatie Hans Berger Kliniek Oosterhout. De dienst richt zich op leerlingen met een neurologische stoornis (epilepsie) in relatie tot schoolproblemen.

In de eigen regio van De Berkenschutse (Zuidoost Brabant) richt de dienst zich tevens op leerlingen met een chronisch medische problematiek met schoolproblemen, de dienst werkt hierbij ook samen met de Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen. Het betreft leerlingen uit het voormalig REC 3-18 gebied die nu binnen de volgende samenwerkingsverbanden vallen: PO Eindhoven, PO Helmond e.o., PO Valkenswaard/Kempens, VO Helmond/ Peelland en VO Eindhoven.

De DAB werkt samen met de ambulante dienst van De Waterlelie te Cruquius in het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE). LWOE heeft een landelijk dekkend netwerk om expertise met betrekking tot epilepsie en schoolproblemen landelijk te borgen en leerlingen te begeleiden in regulier basis- en voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs. De ambulante dienst van De Berkenschutse werkt nauw samen met Kempenhaeghe en houdt onderwijskundige spreekuren op de poliklinieken van Kempenhaeghe locaties Heeze, Oosterhout en Enschede. Tevens heeft de DAB onderwijskundige spreekuren op de afdelingen kinderneurologie van diverse algemene ziekenhuizen.

Met ingang van 1 augustus 2014 is de Wet op Passend Onderwijs van kracht geworden. Binnen deze wet heeft de ambulante begeleiding voor leerlingen met epilepsie een speciale positie gekregen en ontvangen de beide epilepsiescholen De Berkenschutse en De Waterlelie een genormeerd budget voor de landelijke ambulante begeleiding van leerlingen met epilepsie en schoolproblemen. Zie ook paragraaf 2.8.

2.8. Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE)

Wettelijke kaders

Bij wetgeving is geregeld dat er voor de beide epilepsiescholen in Nederland: De Berkenschutse in Heeze en De Waterlelie in Cruquius een status aparte geldt. Voor deze scholen wordt een uitzondering gemaakt in passend onderwijs. Vanuit het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) realiseren de scholen gezamenlijk een landelijk dekkend netwerk voor ambulante onderwijskundige begeleiding aan leerlingen met epilepsie. Zij ontvangen daarvoor een genormeerd budget van het ministerie van OCW en leggen over de inzet rechtstreeks verantwoording af bij het ministerie.

De samenwerking tussen de ambulante diensten van De Berkenschutse en De Waterlelie in het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) is in 2015 gecontinueerd evenals het overleg met het ministerie OCW wat betreft de invulling van de taakstelling die voortvloeit uit artikel XXIVA in de wet Passend Onderwijs. Eind 2014 is de uiteindelijke beschikking afgegeven door het ministerie en daarmee is het budget vast gesteld t.b.v. PO, VO en MBO. Deze beschikking is voor een periode van 5 jaar afgegeven met ingang van schooljaar 2014-2015. In 2017 zal het eerste evaluatiemoment met OCW plaats vinden op basis waarvan het budget wordt verlengd.

Gespecialiseerde onderwijskundige begeleiding

Het gespecialiseerd werken van de DAB komt enerzijds tot uitdrukking in de samenwerking met de neurologen, de gedragswetenschappelijke dienst en het PPT- team (praktisch pedagogisch thuisbegeleidingsteam) van Kempenhaeghe locatie Heeze en locatie Oosterhout. Anderzijds worden in de dienstverlening specifieke producten en expertise ontwikkeld en gehanteerd zoals bijvoorbeeld: een digitale intake (FIZO), een model ontwikkelingsperspectief, observatielijsten en handelingsadviezen bij verminderd executief functioneren, evenals voorlichting- en scholingsmodules epilepsie, leren en gedrag. De begeleiding van leerlingen en betrokkenen in het onderwijs krijgt vorm middels verschillende arrangementen. Dit kan variëren van een korte preventieve interventie tot een (aanzienlijk) intensiever begeleidingstraject voor leerling en/of leerkracht.

Samenwerken vanuit netwerken

Naast het realiseren van de feitelijke begeleiding en overdracht van kennis en expertise wordt er geïnvesteerd in onderhoud en beheer van netwerken, zowel binnen onderwijs als de medische sector. Er vindt door het hele land afstemming plaats over samenwerking binnen de samenwerkingsverbanden van scholen voor regulier en speciaal onderwijs en ziekenhuizen. Daarnaast is er een open communicatie naar alle andere betrokkenen en samenwerkingspartners in het systeem rondom de leerling ten einde de begeleiding zo optimaal mogelijk en passend vorm te geven. Te denken valt aan bestaande zorgstructuren van reguliere scholen, gemeenten en MBO's.

Ook in 2015 zijn via een mailing alle scholen en ouders van ambulante leerlingen met epilepsie, geïnformeerd over de werkwijze van LWOE zoals die per 1 augustus 2014 van kracht is.

De medische instellingen die betrokken zijn bij ambulante leerlingen zijn eveneens geïnformeerd. Eerder al zijn alle 152 samenwerkingsverbanden in Nederland actief geïnformeerd over LWOE en is hen een concepttekst ter beschikking gesteld die zij in het op te stellen ondersteuningsplan konden opnemen.

Via de website, www.lwoe.nl, kunnen geïnteresseerden kennis nemen van o.a. inhoudelijke informatie en ervaringsverhalen. Tevens dient de site als loket voor nieuwe aanmeldingen en andere vragen op het gebied van epilepsie en onderwijs.

Naast de website is in 2015 de digitale werkomgeving van LWOE verder ontwikkeld en in gebruik genomen. In deze omgeving werkt LWOE digitaal en op afstand samen. Een plek waar nieuws en informatie wordt uitgewisseld en expertise ontwikkeld.

Monitor

Om het geheel van activiteiten rondom ambulante leerlingen met epilepsie te kunnen monitoren als het gaat om kengetallen en het zien van trends en ontwikkelingen, is een caseloadregistratieformulier ontwikkeld en zijn er systeemtechnische aanpassingen verricht in het oorspronkelijke DAB-beheer. Samen met de leerlingen administratie in Esis kunnen m.b.v. deze systemen zowel de onderwijsinhoudelijke als de financiële en bedrijfsmatige gegevens inzichtelijk worden ten behoeve van sturing en verantwoording van de bekostiging. Het gebruik van verschillende losse systemen bleek al gauw erg kwetsbaar te zijn, waardoor LWOE gekozen heeft over te schakelen naar een allesomvattend leerlingenadministratie/ leerlingvolgsysteem en monitoringssysteem genaamd Zocus. Het streven is om het geheel van dit nieuwe systeem in augustus 2016 volledig operationeel te hebben.

Andere belangrijke items in 2015, naast een geleidelijke toename van het leerlingaantal en een accent op preventieve arrangementen, zijn het concretiseren van expertiseontwikkeling, vormgeving van het herziene beleid van steunpunten en de aanzet tot een klanttevredenheidsonderzoek bij de ambulante dienstverlening.

3. Kengetallen

3.1. Inschrijving leerlingen in schooljaar 2014-2015

In het schooljaar 2014-2015 zijn er 139 nieuwe leerlingen ingeschreven. (in schooljaar 2013-2014 waren er 183 nieuwe leerlingen ingeschreven)

13 van de 139 inschrijvingen zijn interne leerlingen die worden opgenomen op Kempenhaeghe en gedurende de opname op onze school onderwijs krijgen en tegelijkertijd worden geobserveerd op vraagstelling van de neuroloog.

Daarnaast zijn er 42 nieuwe externe voormalig cluster 3 leerlingen. Dit zijn leerlingen die vanwege de toekenning van een cluster 3 beschikking recht hebben op LZK, ZMLK of MG onderwijs. Bovendien zijn er 84 cluster 4 leerlingen ingeschreven.

Vanaf 1 augustus 2014 kunnen leerlingen alleen ingeschreven worden als er door het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is afgegeven.

3.2. Kengetallen 2015 algemeen

Leerlingen per 01-10 (teldatum)	2015	2014	2013
(Voormalig) Cluster 3 leerlingen	323	321	330
(Voormalig) Cluster 4 leerlingen	314	356	329
Waarvan residentiële leerlingen	23	25	22
Residentiële leerlingen na teldatum geplaatst (geen bekostiging)	10	17	19

3.3. Kengetallen 2015 Dienst Ambulante Begeleiding

In januari 2015 startte de DAB met een team van 15 ambulante begeleiders, 1 stafmedewerker (o.a. projectleider Zocus), 2 gedragswetenschappers en 1 afdelingsleider. De werknemers van de DAB zijn over het algemeen gespecialiseerd opgeleide onderwijskrachten (initiële lerarenopleiding, opleiding speciaal onderwijs/ remedial teaching, opleiding ambulante begeleider/ intern begeleider, master SEN) met ruime ervaring in het (speciaal) onderwijs en de combinatie van epilepsie en onderwijs.

Voor de Dienst Ambulante Begeleiding hebben zich in 2015 404 leerlingen aangemeld voor begeleiding, waarvan 379 leerlingen met epilepsie en 25 leerlingen met LZ-problematiek. In het totaal was de ambulante dienst betrokken bij 773 leerlingen (was in 2014 709 leerlingen).

	Leerlingen met epilepsie	Langdurig Zieke Leerlingen (LZK)	totaal
Service arrangement	571	86	657
Licht begeleidingsarrangement	88	15	103
Medium begeleidingsarrangement	11	2	13
Totaal begeleide leerlingen (teldatum 1-7-2015)	670	103	773

3.4. Kengetallen 2015 Arbeidsonderzoek- en trainingscentrum (AOT)

Het aantal leerlingen/cliënten dat aan arbeidsonderzoek en /of arbeidstraining en –toeleiding heeft deelgenomen is als volgt verdeeld:

	2015	2014	2013
Leerlingen ab-stroom	8	19	21
Leerlingen cde-stroom	38	49	50
Leerlingen f-stroom	5	5	3
Leerlingen VAOT (volledig AOT)	12	25	38
Externe cliënten	1	0	3
Totaal	64	98	115

Aanvullende dienstverlening AOT in 2015:

- Arbeidsdiagnostiek en –observatie b- t/m f-stroom: 27 leerlingen
- Loopbaanoriëntatie en advies profielkeuze t.b.v. e- en f-stroom: 100 leerlingen

3.5. Kengetallen personeel 2015

3.5.1. Aantal personeelsleden

In 2015 is het gemiddelde aantal personeelsleden afgenomen met 3,8657 fte.

	2015	2014	2013
Medewerkers	202.9131 fte	206.7788 fte	199.8191 fte
Detachering via Kempenhaeghe	8,33 fte	8,70 fte	8,03 fte
Aantal Stagiaires	21	28	26

- *Het betreft gemiddelden*

3.5.2. Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim bedroeg in 2015 – exclusief zwangerschappen – 7,45% (vergelijkbare cijfers in 2014: 5,55%, 2013: 5,28%, 2012:7,32%, 2011: 5.24%, 2010: 5.79%, 2009: 3.76%, 2008: 4.97%.)

Dit cijfer ligt hoger dan vorig jaar. In 2015 is de implementatie van het normjaartaakbeleid afgerond. Hoewel de werkdruk niet direct als minder is ervaren, bestaat wel de indruk dat er meer inzicht is in de beleefde werkdruk en de werkelijke (genormeerde) werkdruk. In dit kader zal in 2016 ook invulling worden gegeven aan de gemaakte afspraken uit de cao PO. Ook is overleg gestart over het duiden van het verzuim en de interventies die we als organisatie moeten gaan inzetten om een afname te bewerkstelligen.

In het verslagjaar heeft Sociaal Medisch Overleg (management en arbodienst) plaatsgevonden. Tijdens dit overleg zijn m.n. de individuele verzuimgevallen besproken; daar waar nodig zijn verdere trajecten uitgezet, w.o. extra begeleiding door bedrijfsarts en/of bedrijfsmaatschappelijk werk.

Het meeste, langdurig verzuim bevindt zich in de categorie medewerkers van 25 tot 34 jaar (9,06%) (in 2014 was dit de categorie 35 tot 45 jaar, 7,61%). Ten aanzien van de aandoeningen/klachten in deze categorie mag gezegd worden dat de meeste klachten van medewerkers een medische oorzaak hebben.

In voorkomende gevallen is goed overleg geweest tussen de schoolleiding en de bedrijfsarts en zijn de zaken actief opgepakt.

4. Passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend onderwijs van kracht geworden. Er is een landelijke indeling gemaakt in 151 samenwerkingsverbanden. De Berkenschutse is ingedeeld bij samenwerkingsverband Helmond-Peelland (po en vo).

Bestuurlijk is aangesloten bij 7 andere samenwerkingsverbanden: 4 VO en 3 PO.

Het feit dat er grote bezuinigingsopdrachten zijn voor de samenwerkingsverbanden in onze regio en het feit dat leerlingen van De Berkenschutse afkomstig zijn uit een groot aantal verschillende samenwerkingsverbanden zorgt voor knelpunten en vraagt een grote investering in overleg en afstemming. Met name de diversiteit in procedures, tijdslijnen en formulieren zorgt voor onverantwoord grote administratieve druk. Middels een brandbrief is hiervoor aandacht gevraagd bij landelijke organisaties en de politiek.

4.1. Samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs

Aantal leerlingen afkomstig uit samenwerkingsverbanden:

30-03 Breda e.o.	1
30-05 Den Bosch e.o.	4
30-06 Oss/Uden e.o.	2
30-07 Eindhoven	36
30-08 Helmond e.o.	46
30-09 V'waard/Kempen	36
31-01 Venlo/Venraij	4
31-02 Roermond e.o.	2
31-03 Weert e.o.	13
31-04 Sittard/Geleen	1
31-06 Kerkrade	2

Totaal per 19-08-2015 147

4.2. Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs

Aantal leerlingen afkomstig uit samenwerkingsverbanden:

25-04 Duiven e.o.	1
25-07 Nijmegen e.o.	6
26-05 Houten/Nieuwegein	1
28-10 Rotterdam e.o.	1
28-10 Werkendam	1
30-04 Tilburg e.o.	6
30-05 Den Bosch e.o.	14
30-06 Oss/Uden e.o.	13
30-07 Eindhoven/Kempenland	171
30-08 Helmond/Peelland	173
31-01 Venlo/Venraij e.o.	35
31-02 Roermond e.o.	24
31-03 Weert e.o.	41
31-04 Sittard/Geleen	3
31-06 Heerlen e.o.	1

België 1

Totaal per 19-08-2015 492

5. Ontwikkelingen en verbeteragenda

In de loop van 2014 is gestart met een traject in het kader van de verhoging van kwaliteit en de ontwikkeling van de school. In 2015 is dit vervolgd. Een aantal specifieke aandachtsgebieden is daarbij te onderscheiden:

5.1. Cultuur

De cultuur van De Berkenschutse laat zich kenmerken als een familiecultuur. Er is een vrij sterke interne gerichtheid. In 2014 is de beweging naar een meer professionele cultuur in gang gezet. De betrokkenheid van medewerkers is groot.

Er is een structuuringreep gedaan: de school is ingedeeld in meer logische, kleinere eenheden: teams. Deze teams worden aangestuurd door een teamleider. Hierdoor willen we bewerkstellingen dat er meer verantwoordelijkheid lager in de organisatie komt en dat de lijnen in aansturing korter, directer en efficiënter worden. Voor de teamleiders en het MT is een scholingstraject gestart. In dit traject komen zowel de leidinggevende aspecten als de onderwijskundige aspecten aan bod.

Dit traject is een zoeken geweest naar positionering, naar rollen en taken. Ondanks het feit dat er veel energie gevraagd is van medewerkers is een flinke stap gezet in de richting van een meer professionele organisatie. Dit zonder dat we een van onze fundamenten: de grote betrokkenheid van medewerkers bij onze doelgroep leerlingen uit het oog verliezen.

5.2. Kwaliteit

De kwaliteit van De Berkenschutse is een van onze speerpunten, wij zijn een school met unieke onderwijsexpertise op het gebied van epilepsie, neurologie, zieke leerlingen en autisme. Deze expertise is echter nog te vaak impliciet aanwezig en te onduidelijk is nog hoe we ons hierin verder kunnen onderscheiden.

We hebben ons in 2015 verder georiënteerd op het onderzoeken van onze positie in relatie tot de behoefte die er is in onze omgeving. In 2016 wordt dit concreetiseerd.

In 2014 is er een onderzoek geweest van de inspectie op de afdeling VSO. Dit resulteerde in de beoordeling zwak. Derhalve is er in 2015 wederom een onderzoek van de inspectie geweest (afdeling SO en VSO). Zowel voor beide afdelingen heeft deze inspectie geresulteerd in een voldoende. Naar het oordeel van de inspectie is er in 2015 een grote verbetering gemaakt.

5.3. Uniformiteit/ eenduidigheid

Door meer intensieve horizontale en verticale samenwerking is er een grotere eenduidigheid ontstaan in de school. Afdelingen zijn meer op de hoogte van elkaars werkwijze, dwarsverbanden worden ontdekt, maar ook de manier waarop afdelingen van elkaar moeten en mogen verschillen.

Ten aanzien van personeelsbeleid wordt er volgens een eenduidige lijn gewerkt: de gesprekscyclus krijgt vorm.

5.4. Opbrengstgericht werken

Er is een verdergaande bewustwording van het feit dat we de opbrengsten van ons onderwijs goed in kaart moeten brengen en hebben om op basis daarvan verantwoorde keuzes te maken over wat we doen, waarom we dat doen en hoe we dat doen. Veel zaken doen we impliciet zonder ons ervan bewust te zijn van de reden waarom. Het interpreteren van data, het (bij)stellen van doelen en het evalueren zijn meer tot een vanzelfsprekendheid aan het worden.

5.5. ICT

In 2015 is de nieuwe website verder uitgerold, goed vormgegeven met overzichtelijke portals. Een communicatiemedewerker werd aangesteld, deze is verantwoordelijk voor het up to date houden en actualiseren van de informatie. De site heeft veel positieve reacties opgeroepen.

Ook het communiceren via intranet is geborgd.

Investeringen in ICT en telefonie waren gepland voor 2015, onder andere door regels rondom aanbesteding is dit doorgeschoven naar 2016.

5.6. Facilitair

Met ingang van 1 januari 2015 is de onderhoudsverplichting voor het buitenonderhoud overgegaan van de gemeente naar de scholen. Hierover is overleg gevoerd met de gemeente, deze heeft besloten dit zonder overdracht van middelen te doen.

Op het gebied van stroomlijnen van facilitaire dienstverlening is onderzocht op welke manier we dit efficiënter en meer planmatig kunnen afstemmen met Kempenhaeghe. Er is een inventarisatie gemaakt van de huidige facilitaire dienstverlening (technische dienst); vervolgens wordt nu in kaart gebracht wat de noodzakelijke werkzaamheden zijn, de laatste stap is het (her)verdelen van werkzaamheden. Deze zal in 2016 plaatsvinden.

5.7. Duurzaamheid personeel- financieel

De duurzame inzetbaarheid van personeel is een aspect dat onder de loep genomen is, ook in de nieuwe cao komt dit terug. Er wordt een plan ontwikkeld om medewerkers ruimte te bieden hun inzetbaarheid te verduurzamen. Het gaat daarbij om financiële ruimte voor scholing en ontwikkeling, ruimte om zelf meer invloed uit te oefenen op eigen werk/taken en ruimte om inhoudelijk expertise te delen. Desondanks wordt dit niet door alle medewerkers zo ervaren, de beleefde werkdruk is hoog, de nieuwe cao heeft zeker niet bijgedragen aan het verminderen van dit gevoel.

5.8 Wetenschap en onderwijs

Een belangrijk aandachtspunt is de verhoging van onze kwaliteit middels het meer toepassen van wetenschappelijke inzichten. Dit betekent een herbezinning op de inzet van onze eigen expertise. Expertise van de onderwijsprofessionals, maar ook die van de onderwijsondersteunende diensten zoals: paramedici, gedragswetenschappers. Maar ook de samenwerking met de partner in onze Stichting Kempenhaeghe zal verder vorm moeten krijgen. Het initiatief om in werkgroepen deze samenwerking te concretiseren is genomen en diverse werkgroepen zijn geformeerd. In 2015 is een werkgroep verder gegaan met dit thema. In de werkgroep zijn naast medewerkers van Kempenhaeghe en Berkenschutse ook vertegenwoordigers uit bedrijfsleven en Technische Universiteit Eindhoven betrokken. Er is een eerste aanzet voor een onderzoeksplan gemaakt dat nog nader uitgewerkt en bijgesteld moet worden.

Op de seminars die 2 maal per jaar georganiseerd worden, is er ruimte en aandacht voor de vertaling van wetenschap naar praktijk. Uit evaluaties van de seminars blijkt dat dit aansluit bij de vraag uit onze omgeving.

6. Continuïteitsparagraaf

In het jaarverslag 2013 was het voor het eerst verplicht een continuïteitsparagraaf op te nemen. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Deze paragraaf geeft inzicht in de verwachte meerjarige ontwikkeling van aantallen medewerkers, leerlingen, balans en exploitatie. Bovendien is opgenomen een korte beschrijving van de risico's, rapportage van het toezichthoudende orgaan en hoe wordt omgegaan met de Code Goed Bestuur.

De in deze paragraaf opgenomen gegevens zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2016-2020. De meerjarenbegroting is in het najaar van 2015 opgesteld en goedgekeurd door de leden van de raad van bestuur, de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad.

6.1. Risico's en aandachtspunten;

Ontwikkelingen die effect hebben op de exploitatie voor de korte en de middellange termijn zijn:

- 1) Ontwikkelingen t.a.v. leerlingaantallen
- 2) Expertisebekostiging/ambulante begeleiding
- 3) Personeelsbestand: leeftijdsopbouw
- 4) Invlechting so-vso i.r.t. bevoegdheden

ad 1) Ontwikkelingen t.a.v. leerlingaantallen

Met ingang van schooljaar 2015-2016 is gerekend met de nieuwe, indicatieve bekostigingsparameters en –bedragen op grond van de geldende wet- en regelgeving.

De indicatiestellingen cluster 3 en 4 zijn per 1 augustus 2014 vervallen. Vanaf die datum dienen nieuwe leerlingen die worden ingeschreven te beschikken over een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) afgegeven door het betreffende samenwerkingsverband (SWV). Lopende beschikkingen zijn geldig tot uiterlijk 1 augustus 2016. 2016 wordt een spannend jaar, omdat voor nagenoeg alle leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring moet worden aangevraagd dan wel een schakeltraject naar regulier onderwijs moet worden ingezet. Naar verwachting zal medio mei 2016 een reële indicatie van de te verwachten leerlingaantallen per 1-10-2016 te geven zijn.

Binnen elk samenwerkingsverband wordt de indicatiestelling voor de toelaatbaarheid tot (voortgezet) speciaal onderwijs in onderling overleg geregeld. Aangezien er geen centrale regels voor toelating zijn voorgeschreven kunnen de verschillende SWV's (op dit moment voor De Berkenschutse 28) hier verschillend mee omgaan. Voor een bovenregionale school als De Berkenschutse dreigt een onwerkbaar situatie te ontstaan vanwege de enorme bureaucratie die hiermee gepaard gaat. Hiervoor is landelijk aandacht gevraagd middels een brandbrief.

We hebben deze ontwikkeling vertaald in een prognose voor het leerlingenaantal. Tevens is in de leerlingenprognose rekening gehouden met demografische ontwikkelingen. De leerlingenprognose die vorig jaar is opgesteld is ook gehanteerd voor de huidige meerjarenbegroting. Het aantal leerlingen op 1 oktober 2015 is 34 leerlingen hoger uitgevallen dan vorig jaar werd verwacht (637 t.o.v. 603). Dit aantal is aangepast, de verwachte aantallen voor de komende jaren hebben we nagenoeg gelijk gehouden.

Een andere wijziging als gevolg van passend onderwijs betreft de zogenaamde verevening. Deze verevening op landelijk niveau heeft tot gevolg dat het ene samenwerkingsverband moet bezuinigen terwijl het andere samenwerkingsverband erop vooruit gaat.

Deze –in onze regio forse- verevening wordt stapsgewijs ingevoerd met ingang van schooljaar 2016-2017 (regio's ontvangen nog 95% van het oorspronkelijke budget) en 2017-2018 (80%). Regio's die er door de verevening op achteruit zullen gaan krijgen hiermee meer tijd om zich aan deze nieuwe situatie aan te passen.

De uiteindelijke financiële effecten voor De Berkenschutse zijn als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen nu nog niet bekend. Wel is getracht om de bezuinigingsopdracht in de SWV-en waarin De Berkenschutse participeert te vertalen naar het aantal leerlingen dat bij ons op school onderwijs zal volgen. Deze leerlingenaantallen hebben als uitgangspunt gediend voor bijgaande MJB.

Ad 2) Expertisebekostiging/ambulante begeleiding:

Een risicofactor blijft de expertisebekostiging. Het ingeschatte risico is gemiddeld, dat wil zeggen dat de verwachting is dat de expertisebekostiging gehandhaafd zal blijven, maar dat er in de toekomst wel

kans is dat deze bijgesteld gaat worden. De beschikking is afgegeven voor 5 jaar en loopt tot en met schooljaar 2018/2019.

In het jaar voorafgaand hieraan vindt in overleg met OCW besluitvorming plaats over het afgeven van een nieuwe beschikking, deze zal weer een looptijd hebben van 5 jaar.

Tot en met schooljaar 2018/2019 is de expertisebesteding vastgesteld op € 2.701.909 voor personeel en op € 264.735 voor materieel.

Bekostiging Ambulante begeleiding:

Deze bekostiging is verankerd in wet- en regelgeving. Het bedrag is per 1 augustus 2015 genormeerd op het aantal leerlingen d.d. 1-10-2011.

Dit betekent dat het budget tot en met schooljaar 2018/2019 uitkomt op ruim € 1,4 miljoen.

Ad 3) Personeelsbestand: leeftijdsopbouw

In de planperiode 2016-2020 is er een natuurlijk verloop op grond van leeftijd van 15,5 fte

In de periode 2021 tot 2026 zal er ruim 33 fte uitstromen op grond van leeftijd. Cumulatief komen we in 2025 dan uit op ruim 49 fte.

Hierdoor is het denkbaar dat er in die periode weer vacatureruimte ontstaat. De komende jaren zal kritisch gekeken worden naar het op een verantwoorde manier anticiperen op dit verloop.

Ad 4) Invlechting so-vso i.r.t. bevoegdheden

Er is een wetwijziging in voorbereiding waarbij so en vso uit elkaar gehaald gaan worden, streven is dit in 2018 in te voeren. Ondanks het feit dat dit al op korte termijn is, is er nog weinig bekend over de exacte implicaties. Het scenario dat nu uitgewerkt wordt is dat de so en vso met uitstroomprofiel dagbesteding onder de Wet Primair Onderwijs gaan vallen en de vso met uitstroomprofiel arbeid en vervolgonderwijs onder de wetgeving Voortgezet Onderwijs. Dit kan aanzienlijke consequenties hebben: examinering, bevoegdheden van personeel, toepassen cao, bestuurlijke inrichting, verslaglegging.

6.2. Meerjarendoorkijk

Onderstaand treft u een overzicht aan van de (verwachte) leerlingen aantallen. Alsmede een overzicht van de personele bezetting.

KENGETAL (stand per 31-12)	2015	2016	2017	2018
<u>Personele bezetting in FTE:</u>				
- Directie	2	2	2	2
- Onderwijzend Personeel	121	118	116	115
- Overige medewerkers	79	73	69	65
<u>Leerlingenaantallen</u>	637	552	526	503

Gezien de verwachte terugloop van het leerlingenaantal is er zowel op het personele als op het materiële vlak een aantal taakstellende maatregelen genomen. Onder andere het niet verlengen van tijdelijke contracten en niet (volledig) herbezetten van natuurlijk verloop. Leidend hierbij is wel dat het onderwijskundig verantwoord moet zijn om hier her te bezetten. De doorrekening op grond van bovenstaande leerlingenaantallen en de thans bekende bekostigingsparameters en –bedragen aangevuld met bovenbedoelde maatregelen resulteert in de volgende meerjarendoorkijk.

6.2.1. Balans

Bedragen per 31-12	2015	2016	2017	2018
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	€ 48.157	€ 52.768	€ 37.993	€ 29.868
Materiële vaste activa	€ 1.072.694	€ 1.492.330	€ 1.492.234	€ 1.439.790
Vlottende activa				
Vorderingen	€ 1.119.077	€ 1.119.078	€ 1.119.078	€ 1.119.078
Liquide middelen	€ 11.056.493	€ 11.108.043	€ 11.249.853	€ 10.824.927
Totaal activa	€ 13.296.421	€ 13.772.220	€ 13.899.158	€ 13.413.664
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemeen	€ 6.135.274	€ 6.591.260	€ 6.645.228	€ 6.112.671
Bestemmingsreserves	€ 3.827.734	€ 3.827.734	€ 3.827.734	€ 3.827.734
Voorzieningen	€ 1.445.238	€ 1.465.050	€ 1.538.021	€ 1.585.083
Kortlopende schulden	€ 1.888.175	€ 1.888.176	€ 1.888.176	€ 1.888.176
Totaal passiva	€ 13.296.421	€ 13.772.220	€ 13.899.159	€ 13.413.664
6.2.2. Raming van baten en lasten				
Baten	2015	2016	2017	2018
3.1. (Rijks) bijdragen OCW	€ 15.889.160	€ 15.477.171	€ 14.423.288	€ 13.461.317
3.2. Overige overheidsbijdragen	€ 605.889	€ 414.000	€ 353.000	€ 323.000
3.5. Overige baten	€ 230.028	€ 278.874	€ 265.172	€ 186.196
Totaal baten	€ 16.725.077	€ 16.170.045	€ 15.041.460	€ 13.970.513
Lasten				
4.1. Personele lasten	€ 13.143.722	€ 13.305.501	€ 12.861.803	€ 12.465.256
4.2. Afschrijvingen	€ 365.570	€ 404.287	€ 411.271	€ 394.228
4.3. Huisvestingslasten	€ 976.041	€ 1.043.410	€ 915.660	€ 854.360
4.4. Overige lasten	€ 759.811	€ 1.060.862	€ 898.758	€ 889.225
Totaal lasten	€ 15.245.144	€ 15.814.060	€ 15.087.492	€ 14.603.069
Saldo baten en lasten	€ 1.479.933	€ 355.985	€ -46.032	€ -632.557
5.1. Financiële baten en lasten	€ 97.229	€ 99.000	€ 100.000	€ 100.000
Nettoresultaat	€ 1.577.162	€ 455.985	€ 53.968	€ -532.557

Tot en met 2017 zijn de verwachte resultaten positief. Deze resultaten bieden ruimte tot het nemen van maatregelen of het financieel mogelijk maken van mobiliteit bevorderende maatregelen. In 2018 ontstaat er naar verwachting voor het eerst een tekort van circa € 530.000. Wanneer we kijken naar de kengetallen blijft de financiële positie gezond.

Er is geen rekening gehouden met een reductie in de formatie o.b.v. het dalende leerlingenaantal. Naar alle waarschijnlijkheid zal er als gevolg van afname van het aantal leerlingen een personeelsoverschot zijn bij aanvang van schooljaar 2016/2017. Met dit overschot wordt zoveel als mogelijk de vervanging ingeregeld. Dit houdt in dat er gesprekken met medewerkers gevoerd moeten gaan worden over het opnemen van de rol als structurele invaller. Deze werkwijze voorkomt de noodzaak tot externe invallers.

Bij de paramedici wordt meer uniform ingezet: op dit moment is er 1 fte fysiotherapie, 1 fte ergotherapie en 2 fte logopedie. Bij logopedie wordt 1 fte verminderd. De verwachting is dat dit op basis van natuurlijk verloop gerealiseerd kan worden.

Bij medewerkers die gedurende het schooljaar de pensioengerechtigde leeftijd bereiken wordt bij het maken van het plan van inzet al bij aanvang van het schooljaar het vertrek van deze medewerker meegenomen, zodanig dat er op het moment van vertrek geen vacatureruimte ontstaat.

Bij het AOT wordt een reductie gerealiseerd vanaf 2017 met telkens 1 fte per jaar tot 3 fte. De ratio personeel-leerlingen wijkt daar nu dermate veel af dat een extra afbouw gerechtvaardigd is.

Er is rekening gehouden met vertrek op eigen verzoek, op basis van historische gegevens is dit bepaald op 3,5 fte per jaar.

In de jaren 2020 tot 2025 is er sprake van natuurlijk verloop van medewerkers van ruim 22 fte op grond van leeftijd. De komende jaren zal kritisch gekeken worden naar het op een verantwoorde manier anticiperen op dit verloop. Een denkbaar scenario is dat enkele jaren een tekort geaccepteerd wordt als inzichtelijk is dat dit tekort van tijdelijke aard is en noodzakelijk om kwaliteitsverlies te voorkomen. Uitgangspunt is dat we anticiperen op een eventueel tekort en zeer kritisch zijn ten aanzien van vacatures. Bij vertrek van medewerkers wordt in principe herbezetting binnen de bestaande formatie gezocht.

6.3. Interne risicobeheersing- en controlesystemen:

De planning- en control cyclus is als volgt: Jaarlijks wordt een begroting opgesteld voor het komende kalenderjaar. Deze wordt besproken en ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van bestuur van Kempenhaeghe, de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad. Tegelijkertijd met deze begroting wordt een meerjarendoorkijk gemaakt.

Aan de hand van tussentijdse rapportages wordt gevolgd of de werkelijke cijfers zich ontwikkelen conform begroting. De tussentijdse rapportages hebben zowel betrekking op het budget personeel als materieel. De bevindingen worden gerapporteerd aan de algemeen directeur. De (half)jaarcijfers worden voorgelegd aan de raad van bestuur.

In 2006 heeft er een risico-inventarisatie plaatsgevonden binnen De Berkenschutse, in 2010 is die geactualiseerd. Het doel was de interne en externe omgevingsfactoren, die van invloed zijn op de onderwijsorganisatie in beeld te brengen. De risicoanalyse is uitgevoerd op een zestal deelgebieden; leerlingen, kwaliteit van het onderwijs, personeel, organisatie, gebouwen en inventaris.

Afgesproken is deze risicoanalyse periodiek te herhalen om te kunnen vaststellen of het weerstandvermogen toereikend is om de gekwantificeerde risico's af te dekken. In 2016 zal er opnieuw een risico analyse worden uitgevoerd.

Een aantal processen binnen De Berkenschutse (personeel, leerlingenadministratie en inkoop) is beschreven met daarbij vermeld waar eventueel de risico's zitten. Per risico is aangegeven hoe dit verkleind of weggenomen kan worden. Daarna is per risico beoordeeld hoe hiermee om te gaan. Jaarlijks worden deze processen, indien nodig, geactualiseerd. In de loop van 2014 is er, in het kader van Kwaliteitsnorm SO, gestart met procesbeschrijvingen school breed. Hierbij worden alle relevante processen beschreven, gecontroleerd op verspillingen, gecheckt op effectiviteit en eventueel geoptimaliseerd. Dit alles met als doel de kwaliteit te verhogen. Deze activiteiten hebben in 2015 een vervolg gekregen. Met ingang van 2016 zal aan de hand van uit te voeren audits worden vastgesteld of werkzaamheden conform de beschrijving worden uitgevoerd. De interne risicobeheersing laat geen belangrijke leemtes zien in de werking van de administratieve organisatie. Er is voldoende grip op de bedrijfsprocessen binnen de organisatie. Dit betekent dat de processen en procedures zodanig zijn ingericht, dat alle relevante risico's tijdig worden signaleerd en passende maatregelen worden genomen om deze risico's en de gevolgen daarvan te beheersen.

6.4. Rapportage toezichthoudend orgaan:

In het jaarverslag van Kempenhaeghe is een uitgebreidere rapportage opgenomen van het toezichthoudend orgaan. Wij beperken ons hier tot de onderwerpen die betrekking hebben op De Berkenschutse.

De raad van toezicht kwam in het verslagjaar 7 maal bijeen in aanwezigheid van de raad van bestuur.

Aan de orde kwamen naast de statutair verplichte onderwerpen, zoals de goedkeuring van de begroting en de jaarrekening van de Berkenschutse de werving van een nieuw lid voor de raad van toezicht. Daarnaast waren agendapunten de zelfevaluatie van de raad van toezicht en de rapportage van de onderwijs inspectie aangevuld met het verbeterplan.

De raad had in 2015, verbonden aan de vergaderingen, het jaarlijkse contact met de directie van de Berkenschutse en de accountant.

Per 1 januari 2015 is de heer Kooij afgetreden als lid van de raad van toezicht, na het vervolmaken van de maximale zittingstermijn. De raad van toezicht is hem bijzonder erkentelijk voor zijn inspanningen voor Kempenhaeghe. De procedure voor de werving van een nieuw lid voor de raad van toezicht heeft niet geleid tot een benoeming.

6.5. Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs:

Het bestuur van De Berkenschutse onderschrijft de Code Goed Bestuur in het PO. Bij de dagelijkse werkzaamheden wordt op een verantwoorde wijze omgegaan met de vrijheid die deze code biedt. Van de code mag worden afgeweken mits dit niet ingaat tegen de geldende Nederlandse wet- en regelgeving en op voorwaarde dat er een gemotiveerde verantwoording is.

Er is scheiding van bestuur en intern toezicht. Deze functies worden door verschillende functionarissen dan wel organen uitgeoefend.

In de organisatie is er een sterk bewustzijn van haar maatschappelijke opdracht.

De organisatie draagt zorg voor een verantwoorde inrichting ervan, zij zorgt ervoor dat de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden doordacht zijn met inachtneming van efficiency en doelmatigheid en dat zij plaatsvinden binnen de kaders van bevoegd gezag.

De onderwijsgeevenden krijgen voldoende ruimte voor autonomie.

In dialoog verantwoord worden verschillende functionarissen zich tegenover de organisatie en elkaar over de maatschappelijke omgeving.

Het bevoegd gezag streeft in haar strategische koers systematisch naar doordachte en gedragen doelstellingen.

Er is een streven naar interne en externe transparantie.

Schoolbestuur en toezichthouders functioneren eerlijk en oprecht zonder eigenbelang. Zij oefenen hun taak uit in onafhankelijkheid en zijn gericht op het belang van het bevoegd gezag.

7. Financieel beleid

7.1 Financiën op balansdatum

Onderstaand een verkort overzicht van de balansposities op balansdatum:

Balans (x € 1.000,-)

Bedragen per 31-12	2015	2014
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	€ 48	€ 53
Materiële vaste activa	€ 1.073	€ 1.203
Vlottende activa		
Vorderingen	€ 1.119	€ 1.265
Liquide middelen	€ 11.056	€ 8.962
Totaal activa	€ 13.296	€ 11.483
Passiva		
Eigen vermogen	€ 9.963	€ 8.386
Voorzieningen	€ 1.445	€ 1.284
Kortlopende schulden	€ 1.888	€ 1.813
Totaal passiva	€ 13.296	€ 11.483
Kengetallen financiële positie		
Vermogensbeheer:		
Kapitalisatiefactor (BT-/-gebouwen)/Tot.Baten	79,0	70,7
Solvabiliteit ((EV+voorzieningen)/TV)	85,8	84,2
Solvabiliteit (EV/TV)	74,9	73,0
Budgetbeheer:		
Liquiditeit (Vlottende activa/kortlopende schulden)	6,4	5,6

In bijlage 8 treft u meerdere kengetallen aan van onderwijscentrum De Berkenschutse.

De afname van de (im)materiële vaste activa wordt veroorzaakt doordat per saldo de afschrijvingen hoger zijn dan de investeringen. Er is minder geïnvesteerd in meubilair leerlingen, ICT en overige inventaris. Omdat er bij aanvang van schooljaar 2015/2016 sprake was van krimp van het aantal leerlingen hoefde er nauwelijks meubilair te worden aangeschaft. Doordat de procedure van Europese aanbesteding voor ICT pas eind 2015 was afgerond komen deze investeringen lager uit en zijn deels doorgeschoven naar 2016.

Het bedrag aan vorderingen is op balansdatum 2015 lager dan per eind 2014. De debiteuren positie is lager alsmede de overige vorderingen. Eind 2014 zaten hierin een tweetal incidentele vorderingen van samen € 120.000.

De liquide middelen zijn gestegen als gevolg van het gerealiseerde resultaat in 2015. Het eigen vermogen stijgt vanwege de toevoeging van het resultaat.

De personele voorzieningen zijn gedaald. De daling van de voorziening uitgesteld verlof gedurende 2015 wordt veroorzaakt door de opname van verlof door medewerkers.

De onderhoudsvoorziening stijgt. Dit wordt veroorzaakt door een extra dotatie die heeft plaatsgevonden. Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud voor schoolgebouwen in het primair onderwijs overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur. Het betreft een koude overdracht. Om in de toekomst het onderhoud te kunnen uitvoeren is er in 2014 gestart met het doteren aan de onderhoudsvoorziening. Bovendien wordt er gedoteerd ten behoeve van toekomstig groot onderhoud aan het HAVO/VWO gebouw.

De post kortlopende schulden ligt op balansdatum 2015 hoger dan in 2014. Dit wordt veroorzaakt door de in 2015 incidenteel ontvangen middelen van het ministerie ten behoeve van onderhoud gebouwen.

Staat van baten en lasten (x € 1.000,-)

Baten	Begroot 2016	Realisatie 2015	Begroot 2015	Realisatie 2014
3.1. (Rijks) bijdragen OCW	€ 15.477	€ 15.889	€ 15.347	€ 15.235
3.2. Overige overheidsbijdragen	€ 414	€ 606	€ 381	€ 555
3.5. Overige baten	€ 279	€ 230	€ 270	€ 341
Totaal baten	€ 16.170	€ 16.725	€ 15.998	€ 16.131

Lasten	Begroot 2016	Realisatie 2015	Begroot 2015	Realisatie 2014
4.1. Personele lasten	€ 13.306	€ 13.144	€ 13.435	€ 13.313
4.2. Afschrijvingen	€ 404	€ 365	€ 403	€ 345
4.3. Huisvestingslasten	€ 1.043	€ 976	€ 905	€ 984
4.4. Overige lasten	€ 1.061	€ 760	€ 1.240	€ 832
Totaal lasten	€ 15.814	€ 15.245	€ 15.983	€ 15.474

Saldo baten en lasten	€ 356	€ 1.480	€ 15	€ 657
5.1. Financiële baten en lasten	€ 100	€ 97	€ 145	€ 103
Resultaat	€ 456	€ 1.577	€ 160	€ 760

Kengetal budgetbeheer	Begroot 2016	Realisatie 2015	Begroot 2015	Realisatie 2014
Rentabiliteit (Resultaat/Totaal baten)	2,80 %	9,37 %	1,00%	4,68%

Onderstaand treft u een toelichting aan op de verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2015 en 2014 alsmede het verschil met de begroting.

7.2 Vergelijking cijfers 2015 ten opzichte van 2014

De bekostiging van het Ministerie hangt samen met het leerlingenaantal, onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren.

	Cluster 3	Cluster 4	Ambulante begeleiding
Schooljaar 2008/2009	361	186	
Schooljaar 2009/2010	353	239	
Schooljaar 2010/2011	336	257	
Schooljaar 2011/2012	315	257	
Schooljaar 2012/2013	311	296	
Schooljaar 2013/2014	330	329	
Schooljaar 2014/2015	321	356	709
Schooljaar 2015/2016	323	314	773

De Rijksbijdragen zijn gestegen (4%) voornamelijk als gevolg van groei van het aantal leerlingen. Bovendien zijn de bekostigingsbedragen gestegen als gevolg van de indexatie van de personele bekostiging 2015 en het loonruimteakkoord. In het loonruimteakkoord is door het kabinet een aanvullende bijdrage beschikbaar gesteld van 1 procent vanaf 1 januari 2015

Met ingang van 1 augustus 2014 is de regeling voor leerling gebonden financiering opgehouden te bestaan en is de wet Passend Onderwijs ingevoerd. Binnen deze wet heeft de ambulante begeleiding voor leerlingen met epilepsie een speciale positie gekregen en ontvangen de beide epilepsiescholen een budget voor de landelijke ambulante begeleiding van leerlingen met epilepsie en schoolproblemen. In 2015 zijn de bedragen geïndexeerd.

De overige overheidsbijdragen komen hoger uit (9%). In 2015 is het ziekteverzuim toegenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds.

De overige baten liggen lager (32%) dan vorig jaar. Dit komt onder andere door lagere ontvangsten uit hoofde van de ouderbijdrage en minder te declareren voor detachering. Daarnaast ontvingen wij in 2014 middelen van het REC ten behoeve van trajectbegeleiding en AWBZ gelden. Trajectbegeleiding wordt sinds de start van passend onderwijs niet meer vergoed. De AWBZ gelden hebben we ontvangen via het samenwerkingsverband.

De personele lasten zijn met ruim 1% gedaald. Deze lasten bestaan uit lonen en salarissen, personele voorzieningen, inhuur personeel en overige personele lasten waaronder scholingskosten, arbo aangelegenheden en kantinekosten. De lonen en salarissen zijn met 0,5% gedaald. Het aantal personeelsleden is in 2015 met 5,8211 fte afgenomen. Daarnaast zijn de pensioen premies alsmede de premies voor het vervangings- en participatiefonds gedaald. Daarentegen heeft er conform de cao PO met ingang van 1 september 2015 een structurele alsmede een incidentele salarisverhoging plaatsgevonden.

Uit de personele voorziening is in 2015 opgenomen als gevolg van opname verlof.

De lasten voor personeel niet in loondienst zijn gedaald. Dit komt onder andere doordat in 2014 hierin was opgenomen de tijdelijke inhuur van een interim teamleider ICT.

De overige personele lasten komen lager uit (25%) vanwege lagere kosten voor scholing, jubilea en afscheid en arbodienst.

De afschrijvingslasten komen in 2015 hoger uit (6%). Dit komt onder meer door de investeringen in software ten behoeve van nieuwe website en intranet, aanleg wifi en aanschaf lesmethodes.

De huisvestingslasten liggen in 2015 per saldo op het niveau van 2014. De huur en energielasten komen lager uit. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening ligt hoger.

De overige lasten zijn gedaald (9%). De post bestaat uit administratie- en beheerslasten, reiskosten, aanschaf kleine inventaris en apparatuur, leermiddelen en activiteiten met leerlingen. De daling van de kosten doet zich nagenoeg bij alle componenten voor.

De financiële baten liggen lager als gevolg van lagere rente op de spaarrekening.

7.3 Vergelijking cijfers 2015 ten opzichte van de begroting 2015

De rijksbijdragen komen hoger uit dan begroot (4%). De rijksbijdrage omvat een vergoeding voor personeel en voor materieel voor leerlingen ingeschreven bij De Berkenschutse en de leerlingen in ambulante begeleiding. Alsmede ontvangen doorbetalingen door de samenwerkingsverbanden in verband met groei per 1 februari en gedecentraliseerde subsidie (AWBZ).

De stijging komt voort uit het feit dat de beschikkingen voor schooljaar 2015-2016 hoger uitkomen dan begroot. De bekostigingsbedragen zijn gestegen als gevolg van de indexatie van de personele bekostiging 2015 en het loonruimteakkoord. In het loonruimteakkoord is door het kabinet een aanvullende bijdrage beschikbaar gesteld van 1 procent vanaf 1 januari 2015.

De overige overheidsbijdragen liggen circa 59% boven de begroting. De gemeentelijk bijdrage is hoger (28%) als gevolg van het uitbetalen van de door ons gemaakte kosten voor onderwijsleerpakket en eerste inrichting ten behoeve van de groei van het aantal leerlingen bij aanvang van schooljaar 2013/2014. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden. Daarnaast liggen de uitbetalingen door het vervangingsfonds hoger dan begroot. Het ziekteverzuim is toegenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds.

Bovendien kondigde vervangingsfonds in 2014 aan dat de manier van declareren bij het vervangingsfonds met ingang van 1 augustus 2015 zou veranderen. Een belangrijke wijziging die was aangekondigd: de declaratie van de werkelijke vervangingskosten stopt en wordt vervangen door een genormeerd systeem van vergoedingen. Op basis hiervan was er rekening gehouden met minder te declareren kosten. Uiteindelijk bleken deze aanpassingen niet haalbaar per 1 augustus en derhalve heeft het geen negatief effect gehad op de te declareren loonkosten bij het vervangingsfonds.

De overige baten vallen lager uit (14%) voornamelijk vanwege minder ontvangen ouderbijdrage. Met ingang van schooljaar 2015/2016 is de ouderbijdrage verlaagd. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden.

De personele lasten vallen lager uit dan begroot (2%). De lonen en salarissen liggen iets onder de begroting (1%). De post personeel niet in loondienst komt lager uit dan begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat de ingehuurde netwerkbeheerder per 1 augustus in dienst is getreden. Daarnaast is de inhuur bij Fontys van medewerkers voor de begeleiding van zieke leerlingen thuis afgebouwd in 2015. Dit ging sneller dan verwacht. Bovendien viel de doorbelasting door Kempenhaeghe lager uit dan begroot. Onder andere doordat er geen gebruik meer werd gemaakt van een orthopedagoog hetgeen wel was begroot. De overige personele lasten vallen lager uit. Met name als gevolg van lagere kosten voor scholing en outplacement.

De afschrijvingslasten blijven achter bij de begroting (9%). Dit komt voornamelijk doordat er in 2015 buiten het wifi netwerk nauwelijks is geïnvesteerd in ICT als gevolg van de lange doorlooptijd van het aanbestedingstraject.

De huisvestingslasten zijn hoger uitgevallen dan begroot (8%). De stijging is voornamelijk veroorzaakt door de extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening in verband met overdracht verantwoordelijkheid buiten onderhoud van gemeente naar schoolbestuur. Regelgeving hieromtrent is pas eind 2014 helder geworden. Bij het opstellen van de begroting kon hierop nog niet worden geanticipeerd.

De overige instellingslasten komen lager uit dan begroot (39%). Onder andere door lagere advieskosten, lagere kosten voor aanschaf van inventaris, apparatuur en leermiddelen minder kosten voor activiteiten met leerlingen.

De financiële baten en lasten komen lager uit dan begroot vanwege de lagere rentevergoeding dan verwacht.

7.4 Vergelijking begroting 2016 ten opzichte van realisatie 2015

De verwachte rijksbijdragen zijn lager begroot in verband met de terugloop van het aantal leerlingen met 40. De overige overheidsbijdragen laten een daling zien in de begroting 2016. Met ingang van 1 januari 2016 is het declaratiesysteem veranderd. Wij verwachten hierdoor een vermindering van declaratie mogelijkheden. Daarnaast daalt de vergoeding door de gemeente, met ingang van schooljaar 2016/2017 vergoeden zij de huur voor het AOT en dorps huis 't Perron niet meer.

De overige baten liggen in de begroting 2016 hoger dan in 2015. Deze post laat zich moeilijk begroten voornamelijk omdat hierin subsidies zijn opgenomen. Wij zijn uitgegaan van hogere overige baten onder andere vanwege ESF subsidie voor een project waarin het AOT participeert en de detachering van een medewerker.

De personele lasten komen in de begroting 2016 lager uit dan wat is gerealiseerd in 2015. De loonkosten liggen lager. Enerzijds zijn we uitgegaan van een terugloop van het aantal medewerkers, het effect hiervan wordt deels teniet gedaan door de loonsverhoging met ingang van 1 september 2015. De overige personele zijn hoger begroot door hogere scholingskosten.

De verwachte afschrijvingslasten komen hoger uit door investeringen in onder andere ICT hard- en software met een relatief korte afschrijvingstermijn, modernisering gymzaal, aanpassingen entree naast de reguliere investeringen.

De huisvestingslasten komen in de begroting 2016 hoger uit. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere onderhouds- en energiekosten.

De overige instellingslasten komen in de begroting voor 2016 hoger uit door hogere kosten voor aanschaf van kleine inventaris, apparatuur en ICT benodigdheden, hogere kosten in verband met activiteiten met leerlingen en leermiddelen alsmede hogere advieskosten.

De financiële baten liggen in de begroting 2016 op hetzelfde niveau.

7.5 Treasuryverslag

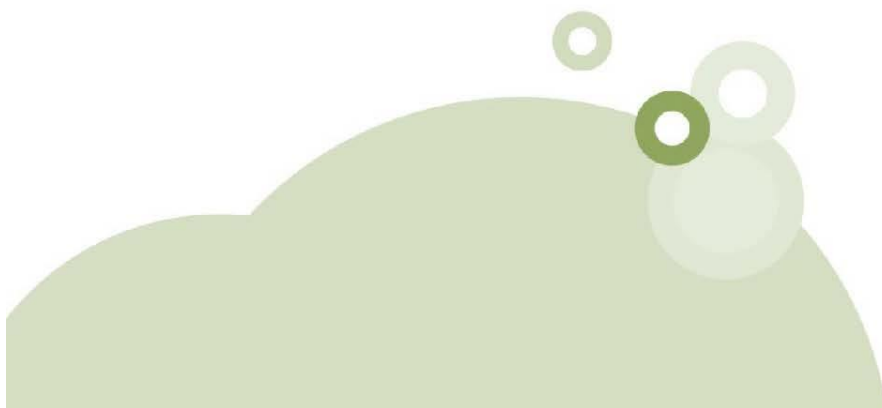
De Berkenschutse beschikt over een treasurystatuut goedgekeurd door de raad van toezicht van Stichting Kempenhaeghe. Doel van het treasurystatuut is sturing geven aan de treasuryfunctie en risico's te beperken.

Het treasurybeleid maakt onderdeel uit van het financiële beleid van De Berkenschutse en vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen dd. 16 september 2009, kenmerk FEZ/CC- 2009/150185 (regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010).

Vastgelegd is dat alleen risicomijdend belegd mag worden, het behoud van de hoofdsom dient gegarandeerd te zijn. Alleen met door het ministerie genoemde instellingen mogen zaken worden gedaan. Er werd in 2015 geen beleggingsportefeuille aangehouden.

B. Jaarrekening

1. Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de inrichtingsvereisten van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (BWZ/RJ). Alsmede de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO).

Waardering van de activa en de passiva

De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Vaste activa

Alleen als de instelling het economische eigendom bezit, kunnen de activa opgenomen worden in de balans.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats over de periode waarin wij naar verwachting de voordelen van de immateriële vaste activa genieten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur.

Onderstaand zijn de activeringscriteria opgenomen.

2.1	Vervoermiddelen	5 jaar
2.2	Kas – Landbouwonderwijs	5 jaar
4.	Audiovisuele middelen	3 jaar
5.	I.C.T.	3 jaar
6.	Meubilair	15 jaar
7.	Overige inventaris	10 jaar
8.1.	Lesmethoden (excl. VSO-f)	8 jaar
8.2	Diplomagerichte lesmethoden (VSO-f)	5 jaar
8.3	Duurzame ontwikkelingsmaterialen	12 jaar

De vervanging van stoffering zoals vloerbedekking, binnen zonwering, armaturen en dergelijke wordt via de voorziening onderhoud onttrokken.

Indien de totale factuur met betrekking tot investeringen € 1.000 of meer bedraagt, wordt tot activering overgegaan. Voor de categorie 6 wordt vanuit de benadering van het complex aan activa gekozen voor een ondergrens van € 50 per stuk (incl. BTW en eventuele kortingen) als activeringscriterium. Lesmethoden worden doorgaans gefaseerd geleverd. Derhalve vindt bij lesmethoden ook activering plaats bij een factuurbedrag < € 1.000.

Flottende activa

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een (eventueel) noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en opgenomen indien op de balansdatum aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- De rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk).
- Het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is.
- Er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de exploitatierekening. De uitgaven worden rechtstreeks onttrokken aan de voorzieningen. Als duidelijk is dat een aanwezige voorziening (deels) niet meer nodig is, moet een vrijval uit de voorziening plaatsvinden. De vrijval wordt verwerkt ten gunste van de posten uit de exploitatierekening ten laste waarvan oorspronkelijk de dotaties hebben plaatsgevonden.

Kortlopende schulden

Schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

De overlopende passiva betreffen:

- Vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden (tijdevenredig of naar evenredigheid van de te leveren prestaties) worden toegerekend en voorts ook de nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Hieronder kunnen ook aanvullende subsidies worden opgenomen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld.;
- Nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Baten

(Rijks)bijdragen OCW

De (normatieve) rijksbijdrage OCW betreft de toegerekende rijksbijdrage op basis van rijksbijdragenbrieven van OCW. Onder (normatieve) rijksbijdrage OCW wordt verstaan: de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten, toegerekend naar het verslagjaar.

Met ingang van 2014 is, als gevolg van de invoering Passend onderwijs toegevoegd "ontvangen doorbetalingen van SWV."

Lasten

Bepaling van het exploitatiesaldo

Hierbij geldt het matchingprincipe: lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De financiële baten en lasten worden afzonderlijk verantwoord in de exploitatierekening.

Het resultaat wordt verwerkt in het eigen vermogen in de balans op basis van (het voorstel voor) de bestemming van het resultaat.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Het gerapporteerde resultaat wordt aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen kasstroom tot gevolg hebben in de verslagperiode. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten in (im)materiële vaste activa worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden.

MAB Model A Balans

(na resultaatbestemming)

1 Activa

	31-12-2015	31-12-2014
Vaste activa		
1.1 Immateriële vaste activa	€ 48.157	€ 53.259
1.2 Materiele vaste activa		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	€ -	€ -
1.2.2 Inventaris en apparatuur	€ 903.500	€ 1.019.351
1.2.3 Leermiddelen	€ 132.140	€ 126.992
1.2.4 Overige materiële vaste activa	€ 37.054	€ 56.792
	€ 1.072.694	€ 1.203.135
Totaal vaste activa	€ 1.120.851	€ 1.256.394
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	€ 8.943	€ 21.547
1.5.2 Ministerie van OCW	€ 700.023	€ 689.269
1.5.6 Overige overheden	€ 93.870	€ 75.395
1.5.7 Overige vorderingen	€ 219.012	€ 400.507
1.5.8 Overlopende activa	€ 97.229	€ 78.333
	€ 1.119.077	€ 1.265.051
1.7 Liquide middelen		
Liquide middelen (publiek)	€ 11.056.493	€ 8.962.025
Totaal vlottende activa	€ 12.175.570	€ 10.227.076
Totaal activa	€ 13.296.421	€ 11.483.470

(na resultaatbestemming)

2 Passiva	31-12-2015	31-12-2014
2.1 Eigen vermogen		
2.1.2 Algemene reserve	€ 6.135.274	€ 4.695.468
2.1.3 Bestemmingsreserves	€ 3.827.734	€ 3.690.378
Totaal eigen vermogen	€ 9.963.008	€ 8.385.846
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	€ 431.402	€ 563.149
2.2.3 Overige voorzieningen	€ 1.013.836	€ 720.721
	€ 1.445.238	€ 1.283.870
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	€ 113.449	€ 246.218
2.4.4 Ministerie van OCW	€ -	€ -
2.4.6 Belastingen en premies	€ 545.026	€ 465.595
2.4.7 Schulden inzake pensioenen	€ 133.835	€ 157.140
2.4.8 Overige kortlopende schulden	€ 853.036	€ 944.801
2.4.9 Overlopende passiva	€ 242.829	€ -
	€ 1.888.175	€ 1.813.754
Totaal passiva	€ 13.296.421	€ 11.483.470

MB Model B Staat van baten en lasten over 2015

	31-12-2015	Begroting 2015	31-12-2014
3 Baten			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	€ 15.889.160	€ 15.347.000	€ 15.234.973
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 605.889	€ 381.000	€ 555.359
3.5 Overige baten	€ 230.028	€ 269.000	€ 341.265
Totaal baten	€ 16.725.077	€ 15.997.000	€ 16.131.597
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	€ 13.143.722	€ 13.435.000	€ 13.313.008
4.2 Afschrijvingen	€ 365.570	€ 403.000	€ 345.487
4.3 Huisvestingslasten	€ 976.041	€ 905.000	€ 983.553
4.4 Overige lasten	€ 759.811	€ 1.241.000	€ 832.473
Totaal lasten	€ 15.245.144	€ 15.984.000	€ 15.474.521
Saldo baten en lasten	€ 1.479.933	€ 13.000	€ 657.075
5 Financiële baten en lasten	€ 97.229	€ 145.000	€ 102.805
Resultaat	€ 1.577.162	€ 158.000	€ 759.880

MC Model C Kasstroomoverzicht

	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	€ 1.479.933	€ 657.075
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	€ 365.570	€ 345.487
- Mutaties voorzieningen	€ 161.368	€ 59.716
Veranderingen in vlottende middelen		
- Vorderingen	€ 145.974	€ 3.514.057
- Kortlopende schulden	€ 74.420	€ -665.781
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	€ 2.227.265	€ 3.910.554
Ontvangen interest	€ 97.229	€ 102.805
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	€ 2.324.494	€ 4.013.359
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings immateriële vaste activa	€ -7.454	€ -51.406
Investerings materiële vaste activa	€ -222.572	€ -447.325
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -230.026	€ -498.731
Mutatie liquide middelen	€ 2.094.468	€ 3.514.627

VA Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2015	Cum. afschr. 1-1- 2015	Boekwaarde 1-1-2015	Inv. 2015	Desinv 2015	Afschr 2015	Aanschafprijs 31-12-2015	Cum. afschr. 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2015	Afschr. termijn in jaren	Afschr termijn in %
1.1.1 Software	€ 44.393	€ 38.385	€ 6.008	€ 54.705	€ -	€ 12.556	€ 99.098	€ 50.941	€ 48.157	3	33%
1.1.4 Vooruitbetalingen activa in ontwikkeling	€ 47.251	€ -	€ 47.251	€ -47.251	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	3	33%
Totaal immateriële vaste activa	€ 91.644	€ 38.385	€ 53.259	€ 7.454	€ -	€ 12.556	€ 99.098	€ 50.941	€ 48.157		

1.1.1 Software:

Het betreft specifieke software ten behoeve van het leerlingvolgsysteem.

1.1.4 Vooruitbetalingen:

In 2014 waren hieronder de ontwikkelkosten ten behoeve van de nieuwe website en intranet opgenomen. In 2015 zijn deze in gebruik genomen en is gestart met afschrijven.

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2015	Cum. afschr. 1-1-2015	Boekwaarde 1-1-2015	Inv. 2015	Desinv 2015	Afschr 2015	Aanschafprijs 31-12-2015	Cum. afschr. 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2015	Afschr. termijn in jaren	Afschr termijn in %
1.2.1 Gebouwen	€ 608.065	€ 608.065	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 608.065	€ 608.065	€ -	20	5%
1.2.2 Inventaris en apparatuur											
ICT (oud)	€ 160.000	€ 160.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 160.000	€ 160.000	€ -	3	33,33%
Inventaris (oud)	€ 300.000	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 300.000	€ 300.000	€ -	10	10%
Meubilair leerlingen	€ 209.115	€ 60.860	€ 148.255	€ 2.882	€ -	€ 14.017	€ 211.997	€ 74.877	€ 137.120	15	6,67%
Meubilair overig	€ 217.047	€ 92.832	€ 124.215	€ 12.932	€ -	€ 14.950	€ 229.979	€ 107.782	€ 122.197	15	6,67%
Audio visuele middelen	€ 52.862	€ 52.496	€ 366	€ 17.058	€ -	€ 3.210	€ 69.920	€ 55.706	€ 14.214	3	33,33%
Hardware	€ 1.217.137	€ 923.274	€ 293.863	€ 91.708	€ -	€ 185.333	€ 1.308.845	€ 1.108.607	€ 200.238	3	33,33%
Inventaris overig	€ 809.363	€ 356.711	€ 452.652	€ 51.080	€ -	€ 74.002	€ 860.443	€ 430.713	€ 429.730	10	10%
1.2.2 Totaal inventaris	€ 2.965.524	€ 1.946.173	€ 1.019.351	€ 175.660	€ -	€ 291.512	€ 3.141.184	€ 2.237.685	€ 903.499		
1.2.3 Leermiddelen											
Exclusief f-stroom	€ 73.707	€ 35.820	€ 37.887	€ 3.677	€ -	€ 8.035	€ 77.384	€ 43.855	€ 33.529	8	12,50%
F-stroom	€ 147.028	€ 57.923	€ 89.105	€ 43.235	€ -	€ 33.729	€ 190.263	€ 91.652	€ 98.611	5	20%
1.2.3 Totaal leermiddelen	€ 220.735	€ 93.743	€ 126.992	€ 46.912	€ -	€ 41.764	€ 267.647	€ 135.507	€ 132.140		
1.2.4 Overige materiële vaste activa											
Vervoermiddelen	€ 139.816	€ 83.024	€ 56.792	€ -	€ -	€ 19.738	€ 139.816	€ 102.762	€ 37.054	5	20%
Kas landbouwonderwijs	€ 129.146	€ 129.146	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 129.146	€ 129.146	€ -	5	20%
1.2.4 Totaal overige materiële vaste activa	€ 268.962	€ 212.170	€ 56.792	€ -	€ -	€ 19.738	€ 268.962	€ 231.908	€ 37.054		
Totaal materiële vaste activa	€ 4.063.286	€ 2.860.151	€ 1.203.135	€ 222.572	€ -	€ 353.014	€ 4.285.858	€ 3.213.165	€ 1.072.693		

1.2.1 Gebouwen:

Het genoemde bedrag betreft alleen de oudbouw (gebouw 1969) van de school “De Berkenschutse”. Dit gedeelte is eigendom van Stichting Kempenhaeghe, ook de financiering was door laatstgenoemde stichting geregeld.

In 1977, 1993, 2002, 2004 en 2005 (gymzaal) heeft een uitbreiding van de school plaatsgevonden. De uitbreidingen zijn gefinancierd door de gemeente Heeze-Leende.

De door de gemeente Heeze-Leende gefinancierde investeringen zijn niet onder de vaste activa verantwoord, omdat ze economisch eigendom zijn van de gemeente.

In 2008 is de nieuwbouw van de lokalen voor handvaardigheid en techniek afgerond. De nieuwbouw is grotendeels betaald door de gemeente Heeze-Leende die tevens economisch eigenaar is.

In 2007 is een nieuwe parkeerplaats/taxibaan aangelegd. In 2010 is een patio dicht gemaakt. In de ontstane ruimte is een nieuwe verpleegafdeling gerealiseerd. De kosten van beide projecten hebben wij in voorgaande jaren reeds genomen. Over de financiële afwikkeling met de gemeente loopt nog een juridische procedure. Eind 2015 heeft de Raad van State, het hoger beroep dat door de Berkenschutse ingediend was, gegrond verklaard. De gemeente dient nu een nieuw besluit te nemen.

In 2013 hebben er verbouwingen plaatsgevonden in het hoofdgebouw ten behoeve van het huisvesten van cluster 4 leerlingen. Bovendien is er gestart met de nieuwbouw van de cluster 4 school ten behoeve van de huisvesting van de leerlingen die gehuisvest waren op het terrein van Providentia. Begin 2014 is de nieuwbouw in gebruik genomen. Beide projecten zijn door de gemeente gefinancierd.

1.2.2 Inventaris en apparatuur:

Meubilair leerlingen omvat voornamelijk aangepaste stoelen voor leerlingen.

Meubilair overig betreft voornamelijk meubilair lerarenkamer/aula, kasten en (aangepaste) werkplekken van medewerkers.

Audio- visuele middelen betreft vervanging geluidsinstallatie in de lerarenkamer/aula en nieuwe muzikinstallatie voor het muzieklokaal in het havo/VWO gebouw.

Hardware betreft bijna volledig het aanleggen van een Wifi netwerk.

Inventaris overig heeft betrekking op onder meer investering in een boen- schrobmachine, turnkasten in de gymzaal, nieuwe omheining weide bij kinderboerderij, bladblazer en tafelfrees ten behoeve van handvaardigheid/techniek.

1.2.3 Leermiddelen:

Hieronder zijn opgenomen de lesmethodes. Bij de niet diploma gerichte afdelingen wordt een afschrijvingstermijn van 8 jaar gehanteerd. Bij de diploma gerichte afdeling is de afschrijvingstermijn 5 jaar.

1.2.4 Overige materiële vaste activa

Hieronder zijn de bussen van de school opgenomen, alsmede de kas ten behoeve van het landbouwonderwijs.

VV Voorraden & Vorderingen

1.5 Vorderingen

	31-12-2015	31-12-2014
Debiteuren	€ 8.943	€ 21.547
Ministerie van OCW	€ 700.023	€ 689.269
<u>Overige overheden</u>		
Bijdrage gemeente	€ 93.870	€ 75.395
<u>Overige vorderingen</u>		
Vooruitbetaalde kosten	€ 82.767	€ 115.576
Vaste voorschotten	€ 651	€ 681
Kasvoorschotten	€ -	€ -163
Overige	€ 135.594	€ 284.413
Totaal overige vorderingen	€ 219.012	€ 400.507
<u>Overlopende activa</u>		
Overige	€ 97.229	€ 78.333
Totaal vorderingen	€ 1.119.077	€ 1.265.051

1.5.1 Debiteuren

De post debiteuren komt in 2015 lager uit dan op balansdatum 2014. De vordering is opgebouwd uit twaalf kleinere bedragen. Het betreft voornamelijk gefactureerde omzet van werkzaamheden verricht door leerlingen bij het AOT.

1.5.2 Ministerie van OCW

Het betreft het per saldo nog te vorderen bedrag in verband met het verschil tussen het toegerekende lumpsumbudget (5/12 (aug. t/m dec.) en het volgens het betaalritme ontvangen lumpsumbedrag (zie ook bijlage 5)

1.5.6 Overige overheden

De vordering op de gemeente per ultimo 2015 is als volgt opgebouwd:

• 1 ^o inrichting en onderwijsleerpakket in verband met groei 2013/2014	€ 88.000
• 2 maanden huurvergoeding AOT	€ 5.870
	<hr/>
	€ 93.870

Over de vordering uit hoofde van groei (eerste inrichting en onderwijsleerpakket) bij aanvang van schooljaar 2013/2014 zijn wij lang in gesprek geweest met de gemeente. Inmiddels is de gemeente tot vergoeding van bovengenoemde bedragen overgegaan.

1.5.7 Overige vorderingen

De post vooruitbetaalde kosten bestaat uit:

	2015	2014
• Voorschot premie AOV collectief	€ 41.511	€ 40.908
• Licentiekosten	€ 15.059	€ 37.760
• Huur januari (units de Meeuw + AOT)	€ -	€ 5.586
• Verzekeringspremies	€ 4.891	€ 5.125
• Schoolmelk, 1 ^e kwartaal	€ -	€ 4.513
• Abonnementen	€ 1.842	€ 1.729
• Overige	€ 19.464	€ 19.955
Totaal	€ 82.767	€ 115.576

De vooruitbetaalde licentiekosten komen lager uit. Dit komt onder andere door een firewall licentie afgenomen bij een andere, goedkopere leverancier.

Begin 2015 zijn wij gestopt met het verstrekken van schoolmelk.

De post overige is als volgt opgebouwd:

	2015	2014
• Loonkosten Vervangingsfonds	€ 77.970	€ 118.334
• Tegemoetkoming afkoopsom kopieerapparaten	€ -	€ 84.948
• Ambulante begeleiding MBO	€ -	€ 34.878
• Premierestitutie Vervangingsfonds	€ 20.000	€ 16.000
• SWV Helmond groei	€ 11.248	€ -
• Overig	€ 26.376	€ 30.253
Totaal	€ 135.594	€ 284.413

De vordering op het Vervangingsfonds was op balansdatum 2014 hoger dan in 2015. De laatste declaratie van 2014 ging over een langere periode dan die in 2015.

In 2014 hebben wij een nieuw contract afgesloten voor het gebruik van kopieerapparaten. De nieuwe leverancier heeft de afkoopsom van het lopende contract grotendeels vergoed.

De middelen ten behoeve van ambulante begeleiding van leerlingen in het MBO over de periode augustus tot en met december 2014 waren op balansdatum 2014 wel toegezegd maar nog niet uitbetaald.

In verband met groei van het aantal leerlingen uit het SWV Helmond PO per 1-2-2015 hebben wij over de maanden augustus tot en met december nog een bedrag te vorderen.

1.5.8 Overlopende activa:

Het bedrag betreft (€ 97.229) rente op bank tegoeden opgebouwd in 2015 maar ontvangen in 2016.

EL Effecten & Liquide middelen

1.7 Liquide middelen

		31-12-2015	31-12-2014
1.7.1	Kasmiddelen	€ 909	€ 876
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	€ 1.756.305	€ 540.040
1.7.3	Deposito's/Sparen	€ 9.299.279	€ 8.421.110
	Totaal	€ 11.056.493	€ 8.962.025

De post *liquide middelen* is toegenomen.

De toename is het gevolg van het gerealiseerde resultaat in 2015. De liquiditeiten staan geheel ter vrije beschikking.

EV Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

		Bestemming resultaat		
		31-12-2014	2015	31-12-2015
2.1.1	Algemene reserve	€ 4.695.468	€ 1.439.806	€ 6.135.274
2.1.2	Bestemmingsres.			
2.1.2.N	Bestemmingsres. Publiek			
	Reserve personeel			
	Verzilvering	€ 1.358.620	€ -	€ 1.358.620
	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	€ 1.893.423	€ 324.656	€ 2.218.079
	Reserve bestuur & management	€ 54.098	€ -	€ 54.098
	Reserve BAPO	€ 269.237	€ -187.300	€ 81.937
	Update automatisering	€ 95.000	€ -	€ 95.000
	Netwerk LWOE	€ 20.000	€ -	€ 20.000
	Totaal bestemmingsres.	€ 3.690.378	€ 137.356	€ 3.827.734
2.1.6	Herwaarderingsreserve	€ -	€ -	€ -
	Eigen vermogen	€ 8.385.846	€ 1.577.162	€ 9.963.008

Het eigen vermogen (algemene reserves en bestemmingsreserves) van De Berkenschutse is vrij hoog. In lijn met de MJB denken we deze reserves nodig te hebben om de verwachte tekorten op middellange termijn op te kunnen vangen.

Desondanks staan we op het standpunt dat we een deel van het eigen vermogen moeten investeren in organisatieontwikkeling en innovatie. Om dit een impuls te geven, willen we een incidentele investering van 5% van het vermogen doen en in de jaren erna een lager nog nader te bepalen percentage.

Deze middelen zullen worden aangewend om medewerkers meer ruimte te bieden zich te professionaliseren, maar zeker ook om onderwijskundige en organisatorische innovatietrajecten te faciliteren (curriculumontwikkeling; stimuleren van kwaliteitsimpuls etc). Daarbij maken we gebruik van reeds in gang gezette initiatieven.

Het effect dat we hiervan verwachten is enerzijds het vergroten van vaardigheden en competenties van medewerkers, zowel onderwijzend als ondersteunend; het vergroten van werkplezier; het ervaren van meer toegerust zijn om antwoorden te geven op ondersteuningsvragen van leerlingen. Anderzijds verwachten we

ook dat er een positief effect op de organisatie als geheel zal zijn: meer dynamiek en flexibiliteit; een professionele leergemeenschap waardoor onze slagvaardigheid zal toenemen.

De niet geormeerde middelen van OCW (zonder terugbetalingsverplichting), personeels- en arbeidsmarktbeleid en versterking bestuur en management, zijn opgenomen onder de bestemmingsreserves.

Het verloop van de *bestemmingsreserve verzilvering* is als volgt:

• Saldo beschikbaar per 01-01-2015	€ 1.358.620
• Toevoeging uit de resultaat bestemming 2015	€ -
• Onttrekking	€ -
Saldo beschikbaar per 31-12-2015	€ 1.358.620

Het verloop van de *bestemmingsreserve personeels- en arbeidsmarktbeleid* is als volgt:

• Saldo beschikbaar per 01-01-2015	€ 1.893.423
• Toevoeging uit de resultaat bestemming 2015	€ 324.656
• Onttrekking	€ -
Saldo beschikbaar per 31-12-2015	€ 2.218.079

Het verloop van de *reserve versterking bestuur & management* is als volgt:

• Saldo beschikbaar per 01-01-2015	€ 54.098
• Toevoeging uit de resultaat bestemming 2015	€ -
• Onttrekking	€ -
Saldo beschikbaar per 31-12-2015	€ 54.098

Bestemmingsreserve BAPO

In het onderwijs bestond lange tijd de regeling verlof in het kader van bevordering arbeidsparticipatie ouderen (BAPO). Elke werknemer van 52 jaar en ouder had recht op dat verlof.

In 2006 is gestart met het treffen van een voorziening waaruit de salariskosten voor BAPO-verlof onttrokken werden. In 2010 is na lang overleg tussen het Ministerie van OCW en de Raad voor de Jaarverslaggeving besloten dat de verwerking van de BAPO-lasten niet meer via een voorziening mag verlopen maar via de periodekosten in de exploitatierekening verwerkt moeten worden.

Derhalve is destijds middels een stelselwijziging de bestaande voorziening voor uitgestelde BAPO vrijgevallen ten gunste van het eigen vermogen. Via de bestemming van het resultaat is er een bestemmingsreserve BAPO gevormd. Via de winstverdeling vonden er onttrekkingen plaats aan deze bestemmingsreserve.

Met de komst van de nieuwe cao is per 1 oktober 2014 de BAPO regeling vervallen.

Volgens de nieuwe cao hebben medewerkers van 57 jaar en ouder recht op een basis budget (40 uur) en een bijzonder budget van 130 uur ten behoeve van duurzame inzetbaarheid. Deze uren kunnen worden gespaard voor ouderenverlof. Vooraf dient een plan te worden ingediend hoe de verlofuren worden ingezet.

De werknemer die op 30 september 2014 BAPO-verlof genoot, kan gebruikmaken van een overgangsregeling. Voor zover en voor zolang de vigerende afspraken in het kader van BAPO gelden, blijven ook de huidige verantwoordingsvoorschriften op dat punt ongewijzigd van kracht. Dit betekent dat reeds gespaarde verlofuren in het kader van BAPO (evenals de opbouw van rechten) als periodelast worden opgenomen in het jaar van verzilvering. Tekorten hierop worden onttrokken uit de bestemmingsreserve.

Het verloop van de *bestemmingsreserve BAPO* is als volgt

Saldo beschikbaar per 01-01-2015 € **269.237**

Af:

- Werkelijk uitbetaalde BAPO € 378.406
- Vergoeding in lumpsum € -191.106 € 187.300

Saldo beschikbaar per 31-12-2015 € **81.937**

Overige bestemmingsreserves:

In 2012 is voor een aantal lopende kwesties, waarvan de financiële consequenties op balansdatum nog niet volledig waren in te schatten, maar die wel van belang zijn voor de kwaliteit van het onderwijs, een bedrag gereserveerd. Per eind 2014 betrof het nog een reservering voor het aanpassen van de ICT voorzieningen aan de huidige tijd en een reservering voor het opzetten van een netwerk voor het LWOE (Landelijk Werkverband voor onderwijs en epilepsie).

- In 2015 is er verder geïnvesteerd in het verbeteren van de website, intranet en ICT infrastructuur middels het aanleggen van een Wifi netwerk. In 2016 zal de modernisering verder vorm worden gegeven door het inrichten van een ouderportaal en een document management systeem inclusief work-flow hiervoor houden wij de bestemmingsreserve beschikbaar.
- Het netwerk van het LWOE begint steeds meer vorm te krijgen. In 2015 is gestart met het koppelen van de diverse beschikbare databases. Dit zal in 2016 verder vorm krijgen.

VL Voorzieningen

2.2 Voorzieningen

	31-12-2014	Dotaties 2015	Onttrekking 2015	31-12-2015	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.2.1 Personeelsvoorzieningen						
Uigesteld verlof	€ 115.333	€ 2.175	€ 11.518	€ 105.990	€ 10.577	€ 95.413
Toekomstige jubilea	€ 195.757	€ 27.275	€ 18.109	€ 204.923	€ 15.498	€ 189.425
Beëindigingsregeling	€ 252.059	€ -	€ 134.176	€ 117.883	€ 117.883	€ -
Duurzame inzetbaarheid	€ -	€ 2.606	€ -	€ 2.606	€ -	€ 2.606
Totaal personeelsvoorziening	€ 563.149	€ 32.056	€ 163.803	€ 431.402	€ 143.958	€ 287.444
2.2.3 Onderhoud	€ 720.721	€ 328.000	€ 34.885	€ 1.013.836	€ 191.562	€ 822.274
Totaal voorzieningen	€ 1.283.870	€ 360.056	€ 198.688	€ 1.445.238	€ 335.520	€ 1.109.718

Voorziening uitgesteld verlof:

Het betreft een voorziening voor het uitbetalen van salarissen bij het opnemen van spaarverlof.

De afname van de voorziening gedurende 2015 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de opname van verlof.

Voorziening toekomstige jubilea:

Voor de verplichtingen uit hoofde van toekomstige jubilea is een voorziening gevormd. Een werknemer heeft bij het bereiken van de jubileumdatum aanspraak op een door de werkgever uit te betalen jubileumgratificatie. De gratificatie bedraagt bij een 25-jarige diensttijd bij het onderwijs 50% van het bruto maandsalaris. Bij een 40 jarig jubileum bedraagt het een volledig bruto maandsalaris. De hoogte van de voorziening is bepaald door per medewerker de jaarlijkse dotatie vast te stellen op basis van werktijdfactor, salarisschaal en periode in dienst op balansdatum. De bedragen worden contant gemaakt met een disconteringsvoet van 2,3%.

Voorziening getroffen beëindigingsregeling:

In verband met een herstructurering als gevolg van de invoering van een nieuw corporate governance model is er in 2011 een beëindigingsregeling getroffen met de toenmalige bestuurder van de Berkenschutse. Als onderdeel van deze regeling is er in 2011 een voorziening getroffen met opgebouwde rechten.

Voorziening duurzame inzetbaarheid:

In de cao PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid en is de BAPO-regeling vervallen. De nieuwe cao-regelingen betreffende de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk (130 uur) en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Met ingang van 2015 zijn wij gestart met het opbouwen van een voorziening duurzame inzetbaarheid op basis van daadwerkelijk gespaarde uren ouderenverlof.

Voorziening onderhoud:

De school heeft een voorziening voor groot onderhoud waarvoor zij tot 1 januari 2015 verantwoordelijk was, bijvoorbeeld vervanging vloerbedekking, zonwering, armaturen, schilderwerk binnen en buiten. De gemeente Heeze-Leende was verantwoordelijk voor het groot onderhoud zoals daken en renovaties.

Met betrekking tot de door de school te financieren kosten van onderhoud wordt periodiek een lange termijn onderhoudsplan opgesteld. Op basis van dit plan dient in 2015 aan de voorziening een bedrag van € 50.000 te worden toegevoegd.

Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud voor schoolgebouwen in het primaire onderwijs overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur. Om ervoor te zorgen dat de voorziening op de geplande onderhoudsmomenten toereikend is, dient er een hoger bedrag te worden voorzien. Derhalve heeft er in 2014 reeds een extra dotatie plaatsgevonden van € 212.000 aan de onderhoudsvoorziening en wordt er in 2015 € 244.000 voorzien.

Bovendien wordt er sinds 2014 gedoteerd aan de voorziening onderhoud om toekomstig groot onderhoud aan het nieuwe HAVO/VWO gebouw te kunnen bekostigen.

KS Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2015	31-12-2014
2.4.3 Crediteuren	€ 113.449	€ 246.218
2.4.4 OCW	€ -	€ -
2.4.6.1 Loonheffing	€ 371.823	€ 330.374
2.4.6.3 Premie sociale verzekeringen	€ 173.203	€ 135.221
2.4.7 Schulden inzake pensioenen	€ 133.835	€ 157.140
2.4.8 <u>Overige kortlopende schulden:</u>		
- Nog te betalen kosten	€ 47.773	€ 54.840
- R.C. Kempenhaeghe	€ 24.789	€ 50.632
- Kruisposten	€ -	€ 68
- Afdracht Pf/Vf	€ 72.532	€ 74.989
- Vakantiegeld	€ 405.100	€ 408.188
- Ov. sub.ocw/niet geormerkt	€ 23.900	€ 106.829
- Overige subsidies *	€ 161.331	€ 118.908
- Vooruitontvangen investerings subsidies	€ 117.613	€ 130.347
- Afrondingen	€ -1	
	€ 853.036	€ 944.801
2.4.9 Overlopende passiva	€ 242.829	€ -
Totaal kortlopende schulden	€ 1.888.175	€ 1.813.754

*Voor een specificatie van de subsidies zie bijlage 4.

De post *crediteuren* ligt op de balansdatum lager dan in 2014. In 2014 was sprake van een hoge crediteurenpositie uit hoofde van ontwikkelkosten intranet en nieuwe website.

Het betreft onder andere:

• Loyalis, premie arbeidsongeschiktheidsverzekering	€ 41.510
• Contract onderhoud installaties	€ 8.706
• Accountant, voorschotnota	€ 6.050
• Arbodienst	€ 5.542
• Keymusic muziekinstrumenten	€ 4.602
• Loov Advies, vormgeven kwaliteitssysteem	€ 6.579
• Van den Hurk (huur AOT)	€ 5.631

De post *nog te betalen bedragen* bestaat onder andere uit:

• Bijdrage LWOE	€ 28.737
• Werkzaamheden accountant	€ 5.450
• Kopieerkosten vierde kwartaal	€ 4.510
• Advies Europese Aanbesteding	€ 2.517
• Overig	€ 6.559

De post *subsidie OCW niet geormerkt* betreft een in 2012 ingevoerde aanvullende bekostiging. Tot en met schooljaar 2014/2015 verstrekke de Minister bijzondere bekostiging voor het realiseren van activiteiten in het kader van opbrengstgericht werken en professionalisering van leraren en schoolleiders alsmede cultuureducatie. De subsidie wordt gecontinueerd tot en met schooljaar 2019/2020.

In 2015 zijn uit deze subsidie, de zogenaamde prestatiebox, de opleidingskosten van resultaatgericht leidinggeven voor het management team en de teamleiders bekostigd alsmede het verder vormgeven van de

kwaliteitsnorm speciaal onderwijs, de aanschaf van een systeem voor bekwaamheidsdossiers en de aanpassingen van het leerlingvolgsysteem.

De post *vooruit ontvangen investeringssubsidies* laat het bedrag zien waaruit de afschrijvingslasten vrijvallen op activa welke zijn aangeschaft met subsidiegelden.

Onder de overlopende passiva is opgenomen de niet geormerkte subsidie van het ministerie van OC&W in verband met overdracht buiten onderhoud van de gemeente naar het schoolbestuur. Scholen met relatief oude schoolgebouwen kwamen voor deze bijzondere bekostiging in aanmerking.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Het jaarlijkse bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt in totaal € 74.600 (AOT: € 64.600, Dorpshuis 't Perron: € 13.000). Hiervan wordt door de gemeente Heeze-Leende € 41.500 vergoed. Resterende looptijd van de verschillende huurcontracten betreft 10 maanden.

Het jaarlijkse bedrag voor huurverplichtingen van kantoorapparatuur (kopieerapparaten) bedraagt € 34.600. De resterende looptijd van het contract is vijf jaar.

Tegen de gemeente Heeze-Leende liep een bezwaarprocedure.

In het verleden heeft de Berkenschutse geïnvesteerd in de aanleg van een aanrijroute en in- en uitstapplaatsen voor taxi's (€ 300.000) alsmede in interne verbouwingen (€ 410.000). Eind 2012 werd, drie jaar na dato, de aanvraag voor vergoeding afgewezen door de gemeente.

Wij hebben begin 2013 een bezwaarschrift ingediend waarin, onderbouwd met stukken, wordt verzocht de aangevraagde voorzieningen alsnog voor bekostiging in aanmerking te brengen.

Na een lange juridische procedure is eind 2014 door de rechtbank een uitspraak gedaan. De gemeente was niet gehouden de bedragen te vergoeden. Vervolgens zijn wij in hoger beroep gegaan. Eind 2015 heeft de Raad van State het hoger beroep gegrond verklaard. De gemeente dient een nieuw besluit te nemen. Begin 2016 is door de gemeente een nieuw besluit genomen. Dit besluit houdt in dat de gemeente met in achtneming van een andere verordening geen aanleiding ziet om tot vergoeding over te gaan. Hiermee gaan wij niet akkoord en zullen dit rechtstreeks voorleggen aan de Raad van State.

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2015

Algemeen

In deze jaarrekening zijn (evenals voorgaande jaren) de activiteiten van de Stichting Berkenschutse AOT (Arbeidsonderzoek en –Training) en Stichting Vrienden van De Berkenschutse opgenomen. Dit is verplicht omdat het bevoegd gezag statutair of anderszins overheersende zeggenschap kan uitoefenen op de samenstelling van het bestuur van de stichting.

3 Baten

OB Overheidsbijdragen

3.1 (Rijks)bijdragen OCW

	2015	Begroting 2015	2014
3.1.1 (Normatieve) rijksbijdrage OCW	€ 15.156.365	€ 14.718.000	€ 14.502.349
3.1.2 Overige subsidies OCW			
Geormerkt	€ -	€ -	€ -
Niet-geormerkt	€ 688.836	€ 629.000	€ 730.324
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen SWV	€ 43.959	€ -	€ 2.300
Totaal (Rijks)bijdrage OCW	€ 15.889.160	€ 15.347.000	€ 15.234.973

Het bedrag opgenomen onder (normatieve) *Rijksbijdrage OCW* betreft:

	2015	Begroting 2015	2014
Vergoeding voor salarissen	€ 12.393.540	€ 12.008.000	€ 12.009.198
Vergoeding ambulante dienst	€ 1.575.601	€ 1.258.000	€ 1.196.040
Vergoeding voor materiële instandhouding	€ 1.187.224	€ 1.452.000	€ 1.297.111
Totaal	€ 15.156.365	€ 14.718.000	€ 14.502.349

Wij hebben een hogere bekostiging ontvangen dan begroot vanwege:

- Aanpassingen bekostigingsbedragen € 290.000
- Indexering bedragen LWOE € 133.000
- Bijzondere bekostiging voor l.l. met een ernstige meerv. beperking € 15.000

De post *niet geormerkte subsidies* betreft de middelen voor personeels- en arbeidsmarktbeleid (€ 543.000) en aanwending van middelen uit de prestatiebox (€ 146.000).

In 2014 is voor het eerst opgenomen de post *Ontvangen doorbetalingen van samenwerkingsverbanden*. Sinds 1 augustus 2014 is Passend Onderwijs een feit. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, zijn er regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Hierin maken de scholen afspraken over de begeleiding en ondersteuning die ze bieden.

Leerlingen met een beperking kunnen nog steeds naar het (voortgezet) speciaal onderwijs. Hiervoor is een toelaatbaarheidsverklaring nodig die afgegeven dient te worden door het samenwerkingsverband. Het

speciaal onderwijs ontvangt de bekostiging rechtstreeks van het ministerie van OC&W. Het ministerie verrekenet hetgeen is uitbetaald aan een school voor (v)so met het budget van het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de bekostiging van de groei per 1 februari. Uit dien hoofde hebben wij in 2015 circa € 11.000 ontvangen in verband met groei van het aantal leerlingen uit het SWV Helmond PO. Daarnaast hebben wij circa € 22.000 ontvangen van het SWV Helmond VO in verband met de succesvolle begeleiding van leerlingen naar het regulier VO. Bovendien hebben wij van het SWV PO Weert € 8.800 ontvangen aan AWBZ gelden voor de extra begeleiding van twee leerlingen en € 2.000 van het SWV PO Eindhoven in verband met deelname aan bestuurlijk overleg.

3.2 Overige overheidsbijdragen

	2015	Begroting 2015	2014
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	€ 117.344	€ 91.000	€ 119.413
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	€ 488.545	€ 290.000	€ 435.945
Totaal overige overheidsbijdragen	€ 605.889	€ 381.000	€ 555.359

De gemeente Heeze-Leende verstrekte de hierna genoemde bedragen:

- een jaarlijkse bijdrage voor onderhoud van de gymzalen € 52.219
- gedeeltelijke vergoeding huur gebouw AOT € 35.153
- 1ste inrichting en onderwijsleerpakket i.v.m. groei schooljaar 2013/2014 € 29.972

Totaal gemeentelijke bijdragen € 117.344

De *gemeentelijke bijdrage* ligt op het nivo van 2014.

In de begroting was geen rekening gehouden met de vergoeding voor 1ste inrichting en onderwijsleerpakket in verband met de groei bij aanvang schooljaar 2013/2014.

De post *overige overheidsbijdragen* betreft declaraties bij het vervangingsfonds.

In 2015 komt deze post hoger uit dan in het voorgaande jaar en hoger dan begroot. In 2015 is het ziekteverzuim toegenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds. Het vervangingsfonds kondigde in 2014 aan dat de manier van declareren bij het vervangingsfonds met ingang van 1 augustus 2015 zou veranderen. Een belangrijke wijziging die was aangekondigd: de declaratie van de werkelijke vervangingskosten stopt en wordt vervangen door een genormeerd systeem van vergoedingen. Op basis hiervan was er rekening gehouden met minder te declareren kosten. Uiteindelijk bleken deze aanpassingen niet haalbaar per 1 augustus en derhalve heeft het geen negatief effect op de te declareren loonkosten bij het vervangingsfonds.

AB Andere baten

3.5 Overige baten

	2015	Begroting 2015	2014
3.5.5 Ouderbijdragen	€ 72.667	€ 108.000	€ 96.569
3.5.6 Overige	€ 157.361	€ 161.000	€ 244.696
Totaal overige baten	€ 230.028	€ 269.000	€ 341.265

Bij aanvang schooljaar 2015/2016 is de ouderbijdrage verlaagd, bovendien is het aantal leerlingen gedaald (van 677 naar 637) en stijgt het percentage van ouders dat de ouderbijdrage niet (volledig) betaalt.

De post *overige* bestaat uit:

	2015	Begroting 2015	2014
• Detachering Kempenhaeghe	€ 96.293	€ 99.000	€ 111.125
• REC ZO-Brabant	-	-	€ 33.378
• Facturering AOT	€ 22.686	€ 25.000	€ 30.862
• Trajectbegeleiding	-	-	€ 17.800
• Vrijval egalisatierek.afschr. gesubsidieerde activa	€ 16.174	€ 17.000	€ 16.721
• Terugbetalingsregeling studiekosten	-	-	€ 14.878
• AWBZ gelden	-	€ 5.000	€ 12.447
• Detachering ROC	-	-	€ 11.600
• DAS uitkering loonschade medewerker	-	-	€ 4.556
• Facturering DAB/LWOE	€ 3.992	-	€ 2.050
• ESF subsidie	-	€ 15.000	€ -19.694
• Detachering LWOE	€ 9.057	-	-
• Inschrijfgeld symposia	€ 6.120	-	-
• Diversen	€ 3.039	-	€ 8.973
Totaal	€ 157.361	€ 161.000	€ 244.696

4 Lasten

LA Lasten

4.1 Personeelslasten

	2015	Begroting 2015	2014
4.1 Personeelslasten			
- Brutolonen/salarissen	€ 9.468.216	€ 12.037.000	€ 9.298.035
- Loonheffing/sociale lasten	€ 1.198.183	€ -	€ 1.156.998
- Pensioenpremies	€ 1.177.931	€ -	€ 1.349.942
- Premie verv.fonds	€ 522.892	€ 660.000	€ 655.585
- Premie part.fonds	€ 368.740	€ 220.000	€ 324.846
4.1.1 Lonen/salarissen	€ 12.735.962	€ 12.917.000	€ 12.785.406
-Dot./ontrtr. personele voorzieningen	€ -131.747	€ -128.000	€ -174.062
- Personeel niet in loondienst	€ 338.494	€ 442.000	€ 433.756
- Overige	€ 201.013	€ 304.000	€ 268.568
4.1.2 Ov. Pers. lasten	€ 539.507	€ 746.000	€ 702.324
4.1.2 Uitkeringen (-/-)	€ -	€ -100.000	€ -659
Totaal personeelslasten	€ 13.143.722	€ 13.435.000	€ 13.313.009

De loonkosten zijn ten opzichte van 2014 gedaald met 0,4%. Het gemiddelde aantal personeelsleden is in de loop van het kalenderjaar afgenomen met 3,8657 fte. De pensioenpremie is gedaald met 1,8% als gevolg van de gewijzigde pensioenregelgeving. De premie voor het vervangingsfonds is gedaald met 1,2%. De premie voor het participatiefonds is aanvankelijk gestegen met 1% en daarna (per 1 augustus 2015) gedaald met 1,25%. Dit is het gevolg van diverse maatregelen die de komende tijd verdergaand zullen doorwerken. Samen met de reguliere periodieke verhogingen, de structurele loonsverhoging conform de cao PO per 1 september 2015 van 1,2% en de incidentele loonsverhoging heeft dit geresulteerd in een loonkostendaling van € 50.000.

De Berkenschutse heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de Berkenschutse. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De premies worden door werkgever en werknemer betaald op basis van de onderstaande verdeling:

- Ouderdoms- en nabestaandenpensioen: werkgever 68% en werknemer 32%
- Arbeidsongeschiktheidspensioen: werkgever 25% en werknemer 75%
- VPL overgangspremie: werkgever 100%

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor de pensioenfondsen. Alle pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. Volgens de nieuwe systematiek is de beleidsdekkingsgraad van ultimo december 2015 99%. Het vereiste niveau van de beleidsdekkingsgraad is 127%. Op basis van de financiële positie aan het einde van 2015, dient ABP voor 1 april opnieuw een herstelplan in bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan van 2015 binnen 12 jaar aan het vereiste niveau van de beleidsdekkingsgraad te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen

om extra stortingen te verichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. De Berkenschutse heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds,

anders dan het effect van toekomstige hogere premies. De Berkenschutse heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

De post *dotatie personele voorzieningen* is als volgt opgebouwd:

	2015	Begroting 2015	2014
Onttrekking voorziening uitgesteld verlof	€ -11.518	€ - 7.000	€ -55.932
Vrijval voorziening uitgesteld verlof	€ -	€ -	€ -38.050
Dotatie voorziening uitgesteld verlof	€ 2.175	€ 4.000	€ 9.156
Onttrekking voorziening toek. jubilea	€ - 18.109	€ -10.000	€ -7.792
Dotatie voorziening toekomstige jubilea	€ 27.275	€ 19.000	€ 16.500
Onttrekking voorziening beëindigingsreg.	€ -134.176	€ -134.000	€ -124.541
Dotatie voorziening beëindigingsregeling	€ -	€ -	€ 26.600
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	€ 2.606	€ -	€ -
Totaal	€ - 131.747	€ -128.000	€ -174.062

Onder *personeel niet in loondienst* is onder andere opgenomen de inhuur via Kempenhaeghe van fysiotherapeuten, neuroloog, verpleegkundige, medewerkster aula/catering, personele inzet Scureken en bijdrage in de bestuurskosten. Bovendien is hieronder opgenomen de inhuur van een netwerkbeheerder ICT (gedurende 7 maanden) alsmede een medewerker voor de personeels- en salarisadministratie. De afname van de post personeel niet in loondienst wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er in 2014 een interim teamleider ICT werd ingehuurd.

Het verschil met de begroting wordt veroorzaakt doordat de ingehuurde netwerkbeheerder per 1 augustus in dienst is getreden van de Berkenschutse. In de begroting werd rekening gehouden met de inhuur van een jaar. Daarnaast is de inhuur bij Fontys van medewerkers voor de begeleiding van zieke leerlingen thuis afgebouwd in 2015. De afbouw ging sneller dan verwacht. Bovendien viel de doorbelasting door Kempenhaeghe lager uit dan begroot. Onder andere doordat er geen gebruik meer werd gemaakt van een orthopedagoog hetgeen wel was begroot.

De post *overig* bestaat uit:

	2015	Begroting 2015	2014
Nascholing	€ 92.320	€ 131.000	€ 147.430
Kantinekosten	€ 32.684	€ 41.000	€ 35.614
Arbodienst	€ 26.575	€ 30.000	€ 30.790
Kosten ambstjubilea/afscheid	€ 6.091	€ 8.000	€ 14.166
Werving en selectie	€ 6.762	€ 5.000	€ 3.786
Outplacement	€ 7.376	€ 40.000	€ 1.210
Representatiekosten	€ 10.854	€ 7.000	€ -
Overig	€ 18.351	€ 42.000	€ 35.572
Totaal	€201.013	€304.000	€ 268.568

De kosten voor scholing liggen in 2015 lager dan in 2014 en lager dan begroot. Dit is grotendeels te verklaren doordat er in 2015 teamscholingen hebben plaatsgevonden waaraan leden van het MT, teamleiders en gedragswetenschappers hebben deelgenomen. Daardoor is er minder op individuele basis geschoold.

De representatiekosten zijn hoger uitgekomen dan begroot vanwege de kosten voor het organiseren van twee symposia. Hiermee zijn we in 2015 begonnen. De symposia hebben ook inkomsten gegenereerd (€ 6.000).

4.2 Afschrijvingen

	2015	Begroting 2015	2014
4.2.1 Software	€ 12.556	€ 3.000	€ 3.815
4.2.3 Inventaris en apparatuur	€ 291.512	€ 341.000	€ 284.118
4.2.4 Overige materiële vaste activa	€ 19.738	€ 20.000	€ 24.655
4.2.5 Leermiddelen PO	€ 41.764	€ 39.000	€ 32.899
Totaal afschrijvingen	€ 365.570	€ 403.000	€ 345.487

Voor diverse gesubsidieerde investeringen valt een bedrag vrij van € 16.174 ten behoeve van de dekking van de afschrijvingslasten.

4.3 Huisvestingslasten

	2015	Begroting 2015	2014
4.3.1 Huur	€ 68.107	€ 72.000	€ 102.650
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	€ 66.771	€ 142.000	€ 73.636
4.3.4 Energie en water	€ 115.108	€ 150.000	€ 139.092
4.3.5 Schoonmaakkosten	€ 337.767	€ 330.000	€ 340.923
4.3.6 Heffingen	€ 2.916	€ 3.000	€ 11.248
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	€ 328.000	€ 170.000	€ 292.500
4.3.8 Overige huisvestingslasten	€ 57.372	€ 38.000	€ 23.504
Totaal huisvestingslasten	€ 976.041	€ 905.000	€ 983.553

4.3.1 Huurkosten

De huurkosten betreffen:

- Huur AOT € 62.000
- Lesvoorziening in het centrum van Heeze € 6.000

Door gebruik te maken van het AOT zijn wij in de gelegenheid extra cluster 4 leerlingen te huisvesten. De kosten worden deels vergoed door de gemeente.

4.3.3 (Klein) onderhoud en exploitatie

Het bedrag is als volgt opgebouwd:

	2015	Begroting 2015	2014
Onderhoud installaties	€ 16.677	€ 28.000	€ 26.584
Onderhoudsabonnementen	€ 22.238	€ 41.000	€ 19.926
Materialen ten behoeve van onderhoud	€ 5.367	€ 24.000	€ 9.267
Veiligheidsvoorzieningen	€ 11.015	€ 16.000	€ 7.970
Onderhoud tuin	€ 4.565	€ 5.000	€ 4.766
Onderhoud gebouwen	€ 2.995	€ 17.000	€ 2.936
Preventief onderhoud	€ 3.914	€ 8.000	€ 2.187
Overige kleine onderhoudskosten	€ -	€ 3.000	€ -
Totaal	€ 66.771	€ 142.000	€ 73.636

4.3.4 Energiekosten

Onderstaand een overzicht van de opbouw van de energiekosten (met vergelijkende cijfers van 2014 en 2013):

	2015	2014	2013
Gas	€ 49.468	€ 64.775	€ 69.368
Elektriciteit	€ 62.076	€ 70.293	€ 69.988
Water	€ 3.564	€ 4.024	€ 3.339
Totaal	€ 115.108	€ 139.092	€ 142.695

De verbruik cijfers van energie zijn als volgt:

	2015	2014	2013
Gas m ³	108.525	149.520	211.571
Elektriciteit KWh	476.790	546.448	527.028
Water m ³	1.761	1.027	1.915

Het gasverbruik is over alle gebouwen gezien gedaald (27%). Met name het verbruik in het HAVO/VWO gebouw ligt lager. Daarnaast zijn de semi permanente units in 2015 maar een half jaar gebruikt. Het lagere verbruik zal ook te maken hebben met de zachte winter.

Het elektriciteitsverbruik ligt over de hele linie gezien lager (13%). Vooral het elektriciteitsverbruik in het HAVO/VWO gebouw ligt lager. In 2014 was het verbruik vertekend vanwege bouwdrogers die een aantal weken in het gebouw hebben gestaan.

4.3.5 Schoonmaakkosten

In de schoonmaakkosten zijn ook opgenomen de kosten voor inhuur medewerkers van de huishoudelijke dienst van Kempenhaeghe (€ 290.000).

De kosten voor schoonmaakmaterialen bedragen € 36.000 en van vuilafvoer € 12.000.

4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening

In 2013 is het lange termijn onderhoudsplan voor de periode 2013-2016 geactualiseerd. Aan de hand hiervan is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening berekend. De school heeft een voorziening voor groot onderhoud waarvoor zij tot 1 januari 2015 verantwoordelijk was, bijvoorbeeld vervanging vloerbedekking, zonwering, armaturen, schilderwerk binnen en buiten. De gemeente Heeze-Leende was verantwoordelijk voor het groot onderhoud zoals daken en renovaties.

Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud voor schoolgebouwen in het primair onderwijs overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur.

De verwerking van kosten voor groot onderhoud vindt voor alle soortgelijke materiële vaste activa van de onderwijsinstelling op dezelfde wijze plaats. Dit betekent dat de methode voor verwerking van groot buitenonderhoud dezelfde moet zijn als de methode voor de verwerking van binnen onderhoud. Derhalve wordt er met ingang van 2014 extra gedoteerd. In 2014 € 212.000 en in 2015 € 244.000 om vanaf 2015 het groot onderhoud te kunnen bekostigen.

Bovendien wordt er in 2015 € 34.000 gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening om toekomstig groot onderhoud aan het HAVO/VWO gebouw te kunnen bekostigen.

4.3.8 Overige huisvestingslasten

Deze liggen in 2015 hoger dan in 2014. Met ingang van schooljaar 2015/2016 maken wij geen gebruik meer van de, gratis ter beschikking gestelde semi-permanente units van Kempenhaeghe. Om de leerlingen die daar zaten te huisvesten op de hoofdlocatie hebben wij een aantal lokalen moeten aanpassen. De totale kosten hiervan bedroegen € 57.000. De kosten hadden deels betrekking op onderhoud. Derhalve is € 28.000 betaald uit de onderhoudsvoorziening. Bovendien heeft er in 2015, tijdens de mei- en herfstvakantie, asbestsanering plaatsgevonden, de kosten hiervan bedroegen € 9.000.

4.4 Overige lasten

	2015	Begroting 2015	2014
4.4.1 Administratie- en beheerslasten:			
- Administratie en beheer	€ 179.512	€ 308.000	€ 199.133
- Reis- en verblijfskosten	€ 89.952	€ 114.000	€ 100.720
- Overige beheerslasten	€ 206.696	€ 269.000	€ 200.941
	€ 476.160	€ 691.000	€ 500.793
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	€ 229.918	€ 421.000	€ 237.624
4.4.3 Voorziening dubieuze vorderingen	€ -	€ -	€ -
4.4.4 Overige	€ 53.733	€ 129.000	€ 94.056
Totaal overige instellingslasten	€ 759.811	€ 1.241.000	€ 832.473

De kosten voor *administratie en beheer* bestaan uit:

	2015	Begroting 2015	2014
Advieskosten (Loov advies kwaliteit SO, Goed werk communicatie, juridisch advies, NIC europese aanbesteding, advies duurzaamheid gebouwen)	€ 132.199	€ 245.000	€ 135.243
Administratiekantoor	€ 32.426	€ 35.000	€ 34.813
Accountantskosten	€ 11.483	€ 13.000	€ 13.702
Kantoorbenodigdheden	€ 3.404	€ 15.000	€ 15.375
Totaal	€ 179.512	€ 308.000	€ 199.133

De advieskosten liggen in 2015 nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2014. Ze liggen lager dan begroot. De kosten van Goed werk communicatie komen lager uit dan begroot vanwege het zelf aanstellen van een medewerkster communicatie. Bovendien komen de advieskosten voor europese aanbesteding lager uit dan begroot. Daarnaast zijn grotere opdrachten als gevolg van het faillissement van OSG/Metrium niet doorgegaan (risico analyse, vijf gelijke dagen) hiervoor was wel begroot.

De accountantskosten zijn als volgt onder te verdelen:

Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	€ 11.500
Totale honoraria voor andere controleopdrachten	-
Totale honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein	-
Totale honoraria voor andere niet-controlediensten	-

De overige beheerslasten komen iets hoger uit dan in 2014. Dit komt voornamelijk door eenmalige kosten ad € 20.000 voor het aanpassen van de telefooncentrale.

Ten opzichte van de begroting komen de overige beheerskosten lager uit als gevolg van lagere kosten voor verdere vormgeving LWOE, lagere kopieerkosten, portokosten, abonnementen en schoolbibliotheek.

De post *inventaris, apparatuur en leermiddelen* is als volgt opgebouwd:

	2015	Begroting 2015	Specificatie 2014
Leermiddelen	€ 188.044	€ 341.000	€ 209.519
Aanschaf en onderhoud inventaris	€ 13.669	€ 25.000	€ 13.413
Ict benodigdheden	€ 27.165	€ 47.000	€ 13.794
Overig	€ 1.040	€ 8.000	€ 898
Totaal	€ 229.918	€ 421.000	€ 237.624

De kosten voor inventaris, apparatuur en leermiddelen vallen lager uit dan begroot vanwege minder aanschaf van ge- en verbruiksmaterialen.

De *overige lasten* betreffen de kosten voor uitstapjes met leerlingen, excursies, introductiedagen, schoolreisjes, gala, uitwisseling met de daarbij behorende kosten zoals verblijf, entree, vervoer en maaltijden. Deze lasten komen in 2015 lager uit onder andere omdat de SO niet op kamp is geweest en omdat de Berlijn reis van de afdeling VSO f niet is doorgegaan. Daarnaast was er in 2015 geen gala, dat vindt eens per twee jaar plaats. Bovendien wordt er sinds aanvang van schooljaar 2015/2016 geen schoolmelk meer aangeboden.

De kosten voor activiteiten met leerlingen waren hoger begroot. Onder andere de Berlijn reis was begroot alsmede een tweede uitwisseling met Tsjechië. Beide reizen zijn niet doorgegaan onder andere omdat wij geen subsidie meer ontvangen van het Europees Platform.

5 Financiële baten en lasten

FB Financieel en buitengewoon

	2015	Begroting 2015	2014
5.1 Rentebaten	€ 97.229	€ 145.000	€ 102.805
5.2 Waardeverandering financiële vaste activa en effecten	€ -	€ -	€ -
5.4 Rentelasten	€ -	€ -	€ -
Saldo financiële baten en lasten	€ 97.229	€ 145.000	€ 102.805

5.1 Rentebaten

De *rentebaten* zijn lager dan in 2014 en lager dan begroot vanwege lagere rentepercentages.

C. Overige gegevens

Winstbestemming

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat tot vrije beschikking staat van de stichting

Resultaat lopend boekjaar: € 1.577.162

Het bestuur stelt voor om de winst als volgt te bestemmen:

- Toevoegen aan de algemene reserve € 1.439.806
 - Toevoegen aan bestemmingsreserve personeels- en arbeidsmarkt beleid € 324.656
 - Onttrekken aan bestemmingsreserve BAPO € -187.300
- € 1.577.162

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen die hier vermeld dienen te worden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van De Berkenschutse (onderdeel van Stichting Kempenhaeghe)

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2015 van De Berkenschutse (onderdeel van Stichting Kempenhaeghe) te Heeze gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Berkenschutse (onderdeel van Stichting Kempenhaeghe) per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 393, lid 5 onder e en f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de in artikel 392, lid 1 onder b tot en met h van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 391, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

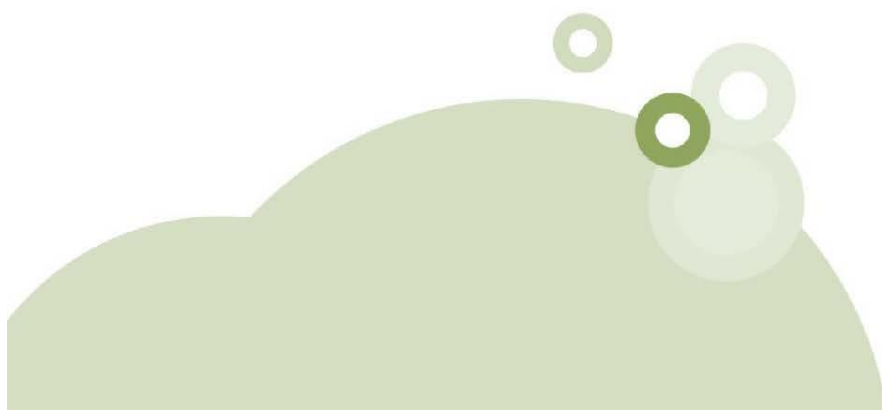
Eindhoven, 6 april 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

D. Bijlagen

Bijlage 1: Gegevens over de rechtspersoon

STICHTING KEMPENHAEGHE, INZAKE DE BERKENSCHUTSE

KvK nummer: 41087534
Onderwijstype: Speciaal Onderwijs (SO), Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)
Bezoekadres: Sterkselseweg 65
5591 VE Heeze
Postadres: Postbus 61
5590 AB Heeze
Telefoonnummer: 040-2279300
E-mail: informatie@berkenschutse.nl
Internetsite: www.berkenschutse.nl
Bestuursnummer: 73906
Brinnummer: 05HJ
Bestuurder: Mw. Dr. H.W.C.C.I. Chatrou (voorzitter)
Dhr. Drs. N.G.J.J. Geurts MHA

Algemeen directeur: Mw. M.A.C. Hertroijs MME

Wanneer u na het lezen van dit jaarverslag nog vragen heeft, nodigen wij u uit te reageren via bovengenoemd e-mailadres.

Contactpersoon voor deze rapportage:

Naam: Mw. J.C.W.M. van de Goor
Functie: Hoofd financiën
Telefoonnummer: 040-2279929
E-mail: Jacqueline.van.de.Goor@Berkenschutse.nl

Samenstelling raad van bestuur Stichting Kempenhaeghe per 31 december 2015.

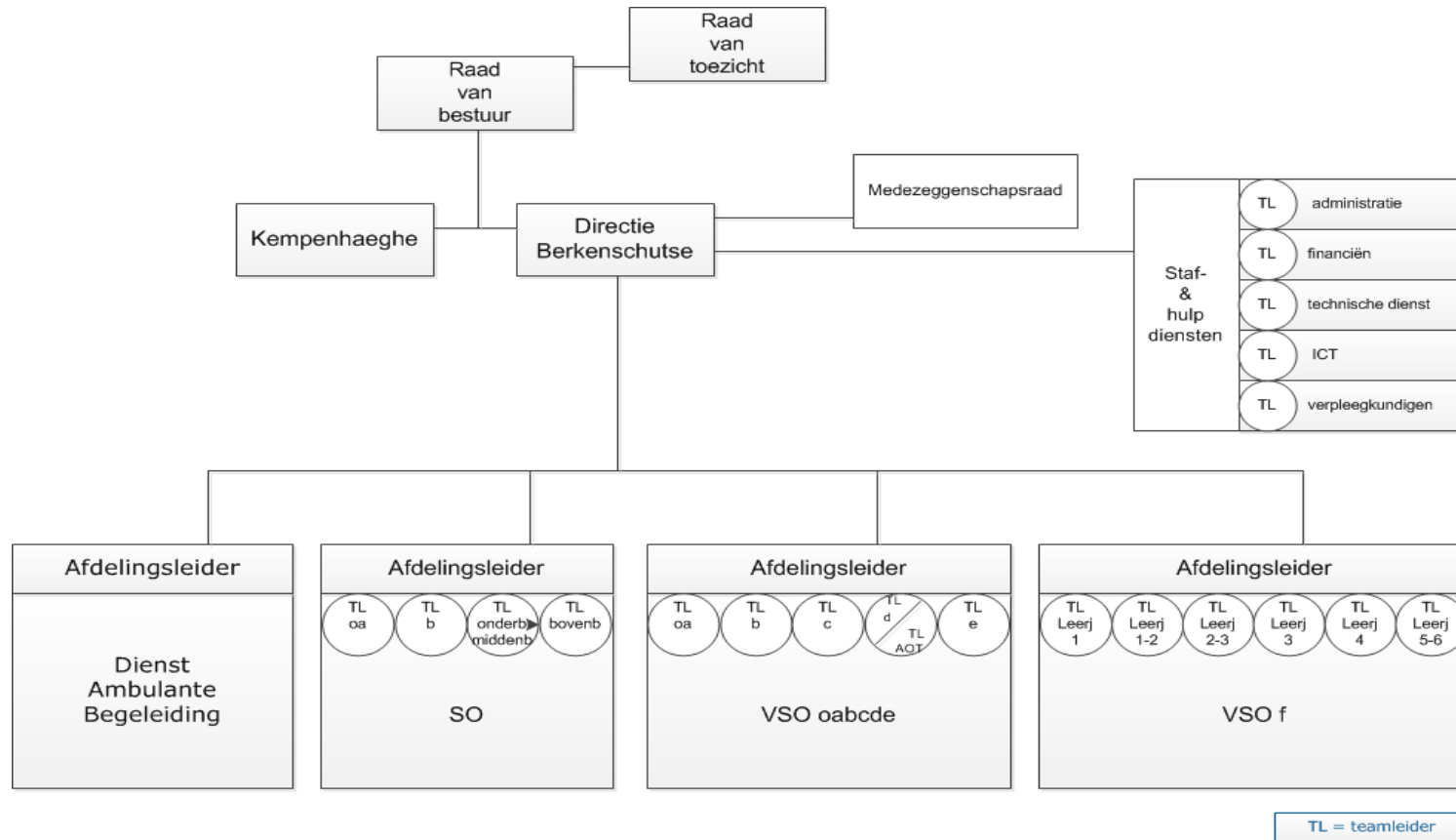
Voorzitter: Mw. Dr. M. Chatrou
Lid: Dhr. drs. N. Geurts MHA

Samenstelling raad van toezicht Stichting Kempenhaeghe per 31 december 2015

Voorzitter: Dhr. Mr. H.A. van Gameren
Vice-voorzitter: Dhr. J.G.W. ter Huurne MBA

Leden: Mw. drs. C.R.A. van Dijk
Mw. dr. J.E.M. van Eerd-Vismale MBA
Dhr. Dr. H.J.H.M. van Dessel
Dhr. drs. J.M.L.N. Mikkers

Bijlage 2: Organogram de Berkenschutse

Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-15	Resultaat 2015	Omzet 2015	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie ja/nee
Stichting Berkenschutse AOT	Stichting	Heeze-Leende	4	-	-	€ 22.686	Neen	Ja
Stichting Vrienden van De Berkenschutse	Stichting	Heeze-Leende	4	€ 4.049	-	-	Neen	Ja
				€ 4.049		€ 22.686		

Code activiteiten 1 = contractonderwijs
2 = contractonderzoek
3 = onroerende zaken
4 = overige

Naam	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur
Stichting Berkenschutse AOT	De begeleiding en toeleiding naar een passende arbeidsplaats van jonge mensen die worden aangemerkt als gehandicapt v.w. epilepsie en/of een andere (neurologische) aandoening.	C.G.R. van der Linden A.F.M. Jansen A.A.W.M. van den Broek
Stichting Vrienden van De Berkenschutse	Het verwerven van geldmiddelen en de aanwending ervan t.b.v. <ul style="list-style-type: none"> de ontwikkeling en begeleiding van jeugdigen met epilepsie die onderwijs volgen op De Berkenschutse; wetenschappelijk onderzoek op het gebied van leervermogen en onderwijs in relatie tot epilepsie. 	A.A.W.M. van den Broek A.J. Krol H.G. de Pee

Bijlage 4: Verloop projecten

Onderstaand treft u een overzicht aan van het verloop van de projecten welke overlopen van 2014 naar 2015 en/of van 2015 naar 2016.

De van het Ministerie van OC&W ontvangen subsidies zijn in dit overzicht niet opgenomen.

Projectnaam	beginsaldo 2015	inkomsten 2015	uitgaven 2015	eindsaldo 2015
Overige subsidies				
Project Albertlaan	€ 44.264	€ -	€ -	€ 44.264
UWV	€ 39.000	€ 79.547	€ 38.003	€ 80.544
Smal experiment Passend Onderwijs	€ 30.000	€ -	€ -	€ 30.000
Stichting leergeld	€ 756	€ 3.980	€ 2.994	€ 1.742
Project KDC	€ 4.781	€ -	€ -	€ 4.781
NEF/VSO	€ 107	€ -	€ 107	€ -
Opgenomen onder:				
Vlottende activa	€ -			€ -
Vlottende passiva	€ 118.908			€ 161.331

Project Albertlaan

Het betreft de in het verleden ontvangen middelen van de gemeente Eindhoven inzake de vergoeding van de inrichtingskosten en het onderwijsleerpakket voor het opvangen van de groei van de cluster 4 leerlingen.

UWV

Van het UWV worden middelen ontvangen wanneer medewerkers zwangerschapsverlof hebben. Deze middelen worden gebruikt ter vervanging van dit verlof.

Smal experiment passend onderwijs

De Berkenschutse verzorgt onderwijs aan cluster 4 leerlingen op HAVO/VWO niveau. Van 2001 tot augustus 2011 stonden deze leerlingen ingeschreven bij De Korenaer. Met ingang van schooljaar 2011/2012 mogen deze leerlingen bij De Berkenschutse worden ingeschreven. Het betreft voornamelijk een experiment met een looptijd van 5 jaar.

Stichting leergeld

In 2013 is er door stichting leergeld een subsidie toegekend aan het AOT van circa € 15.000. De middelen worden aangewend voor het verder doorontwikkelen van een fietsenwerkplaats.

Project KDC

Het betreft een in het verleden ontvangen subsidie voor een leerling in zorgklas "De Boom" met een specifieke zorgbehoefte. Het bedrag wordt aangewend voor specifieke scholingsbehoefte.

Bijlage 5: OC& W bijlagen

1.5.2 Kortlopende vorderingen op het Ministerie van OCW

	Bekostigingsjaar	Beschikking (nummer en datum)	Bedrag beschikking	Betaalritme lumpsumbedrag	Toerekening lumpsumbedrag (5/12)	Te vorderen 31-12-2015
Overlopende post Lumpsum basis bek.	2015-2016	699453-3 014	€ 3.321.401	€ 1.147.659	€ 1.383.917	€ 236.258
Zware ondersteuning	2015-2016	699719-2 03-12-2014	€ 6.519.772	€ 2.252.806	€ 2.716.571	€ 463.765
Totaal kortlopende vorderingen op het Ministerie van OCW			€ 9.841.173	€ 3.400.465	€ 4.100.488	€ 700.023

KP1 BP Beleidsinfo P

Brin nr. 05HJ	lasten administratie	lasten huisvesting	lasten leermiddelen	lasten meubilair	baten ouderbijdragen	lasten schoonmaken	baten sponsoring	baten totaal	lasten totaal
	€ 691.031	€ 638.274	€ 443.346	€ 43.677	€ 72.667	€ 337.767	€ -	€ 16.822.306	€ 15.245.144

Bijlage 6: Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond? J/N
Niet van toepassing					

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
Niet van toepassing						

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2014	Ontvangen in verslagjaar	Lasten verslagjaar	Totale kosten 31-12-2014	Saldo nog te besteden 31-12-2014
Niet van toepassing								

Bijlage 7

WNT Modelmatige weergave rapportage gegevens volgens Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen en gewezen leidinggevende topfunctionarissen 1 (met dienstbetrekking):

Naam	Voorz. j/n	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning €	Belastbare onkostenvergoeding €	Voorziening beloning op termijn €	Uitkering beëindiging dienstverband €	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
Dr. H.W.C.C.I. Chatrou		Voorz.vanaf 1-12-2014							
Drs. N.G.J.J. Geurts MHA		Lid vanaf 1-10-2014							

De directie van de Berkenschutse valt niet onder de WNT daar zij niet belast is met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling. De leden van de raad van bestuur van Stg. Kempenhaeghe worden niet door De Berkenschutse bezoldigd, derhalve wordt de beloning hier niet opgenomen.

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen en gewezen leidinggevende topfunctionarissen 2 (zonder dienstbetrekking):

Naam	Voorz. j/n	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning €	Belastbare onkostenvergoeding €	Voorziening beloning op termijn €	Uitkering beëindiging dienstverband €	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
Niet van toepassing									

Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen (lid van het hoogste toezichthoudende orgaan):

Naam	Voorz. j/n	Ingang functie vervulling	Einde functie vervulling	Beloning €	Belastbare onkostenvergoeding €	Voorziening beloning op termijn €	Uitkering beëindiging dienstverband €	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
De toezichthouders hebben een overeenkomst met Stg. Kempenhaeghe. De Berkenschutse betaalde in 2015 aan Kempenhaeghe een tegemoetkoming voor de kosten van bestuur en raad van toezicht.								

Bezoldiging overige functionarissen (functionarissen van wie de bezoldiging c.q. de beëindigingsuitkering de norm overschrijdt):

Functie omschrijving	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning €	Belastbare onkostenvergoeding €	Voorziening beloning op termijn €	Uitkering beëindiging dienstverband €	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
----------------------	----------------------	---------------------	-----------------------------	------------	---------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	--

Niet van toepassing.

Bezoldiging overige functionarissen (functionarissen van wie de bezoldiging c.q. de beëindigingsuitkering de norm overschrijdt in voorgaand verslagjaar):

Functie omschrijving	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning €	Belastbare onkostenvergoeding €	Voorziening beloning op termijn €	Uitkering beëindiging dienstverband €	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
----------------------	----------------------	---------------------	-----------------------------	------------	---------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	--

Niet van toepassing.

Bijlage 8: Ken- en stuurgetallen

Onderwerp		2015	2014	
A	Weerstandsvermogen	Vrij EV/totale exploitatiebaten *100	36,47%	28,92%
	Kapitalisatiefactor	(TV-/gebouwen)/TB	79,04%	70,74%
	Solvabiliteit 1	Eigen vermogen/ totaal vermogen*100	74,93%	73,03%
	Solvabiliteit 2	Eigen verm. + Voorz./totaal vermogen*100	85,80%	84,21%
	Liquiditeit	Vlottende activa/ kortlopende schulden	6,4	5,6
	Rentabiliteit		€ 1.577.163	€ 759.880
	Rentabiliteit/totale baten		9,38%	4,68%
B	Perc. Personele lasten/ Totale lasten		86,22%	86,03%
	Perc. Materiële lasten/ Totale lasten		13,78%	13,97%
	Perc. Afschrijvingslasten/ Mat.lasten		17,40%	15,98%
	Perc. Huisvestingslasten/ Mat.lasten		46,45%	45,50%
	Perc. Overige instellingslasten/ Mat.lasten		36,16%	38,51%
	Perc. Algemene reserve/ Totale baten		36,47%	29,92%
	Perc. Eigen vermogen/ Totale baten		59,22%	51,65%
	Perc. Voorzieningen/Totale baten		8,59%	7,91%
	Perc. Rijksbijdragen/Totale baten		94,45%	93,84%
	Perc. Ov. Overheidsbijdragen/ Totale baten		3,60%	3,42%
C	Aantal leerlingen (per 1-10)			
	SO		152	157
	VSO		<u>485</u>	<u>520</u>
	Totaal		637	677
	Instroom		143	177
	Uitstroom		183	158
	Doorstroom (van SO naar VSO)		24	13